

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทด้านนิติบัญญัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี: กรณีศึกษาสภาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี ในเขตจังหวัด นครปฐม จำนวน 18 แห่ง มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี จำนวน 37 คน ดำรงตำแหน่ง อยู่ระหว่าง พ.ศ. 2552 – 2556 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกและการสนทนาแบบไม่เป็น ทางการและการสังเกตครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์และนำเสนอเป็นลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี
 - 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทด้านนิติบัญญัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็น สตรีของสภาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี
 - 2.1 บทบาทในการเสนอร่างเทศบัญญัติหรือการมีส่วนร่วม
 - 2.2 บทบาทด้านการอภิปรายร่างเทศบัญญัติ
 - 2.3 บทบาทด้านการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติ
 - 2.4 บทบาทด้านการลงมติร่างเทศบัญญัติ
 - 2.5 บทบาทด้านการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี

จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีของเทศบาลตำบลในจังหวัด นครปฐม ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นต่าง ๆ และแบ่งการเสนอข้อมูลเป็น 2 ส่วนดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1.1 ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม จำนวน 18 แห่ง พบว่ามีจำนวนสมาชิกเทศบาลตำบล จำนวน 216 คน เทศบาลตำบลที่มีสมาชิกสภาเทศบาลเป็นสตรี จำนวน 15 แห่ง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 17.13 ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบล แยกตามอำเภอและเทศบาลตำบลดังนี้

1) อำเภอเมืองนครปฐมมีเทศบาลตำบล จำนวน 5 แห่ง มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลจำนวน 60 คน เป็นสตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อและเทศบาลตำบลบ่อพลับ แห่งละ 3 คน เทศบาลตำบลธรรมศาลา จำนวน 2 คน เทศบาลตำบลมาบแค และเทศบาลตำบลคอนยายหอมไม่มีสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่าทั้งหมดเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล

2) อำเภอกำแพงแสน มีเทศบาลตำบล จำนวน 1 แห่ง มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 12 คน เป็นสตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 เทศบาลตำบลกำแพงแสน จำนวน 1 คน จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่าเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล

3) อำเภอนครชัยศรีมีเทศบาลตำบลจำนวน 3 แห่ง มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 36 คน เป็นสตรีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 เทศบาลตำบลนครชัยศรี จำนวน 2 คน และเทศบาลตำบลห้วยพลู จำนวน 3 คน เทศบาลตำบลขุนแก้วไม่มีสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่าทั้งหมดเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล

4) อำเภอดอนตูม มีเทศบาลตำบล จำนวน 1 แห่ง มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 12 คน เป็นสตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เทศบาลตำบลสามง่าม จำนวน 2 คน จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่าทั้งหมดเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล

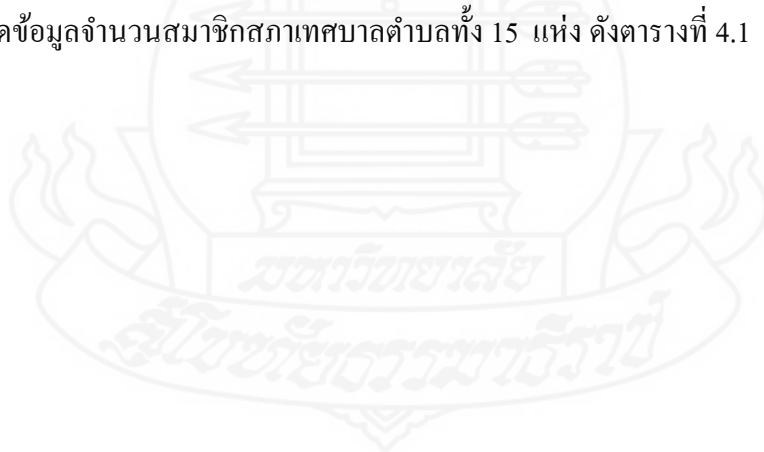
5) อำเภอบางเลนมีเทศบาลตำบล จำนวน 4 แห่ง มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 48 คน เป็นสตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 เทศบาลตำบลรางกระทุ่ม จำนวน 6 คน จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่าจำนวน 4 คน เป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล และอีกจำนวน 2 คนเป็นกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเรื่องใดเห็นว่าเกิดประโยชน์กับประชาชนจะให้การสนับสนุน ส่วนเรื่องใดที่เห็นว่าเกิดประโยชน์น้อยหรือมีผลกระทบกับประชาชนมากจะไม่ให้การสนับสนุน

เทศบาลตำบลบางหลวง จำนวน 4 คน จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกพบว่าในจำนวน 3 คน เป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล และอีกจำนวน 1 คน เป็นกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเรื่องใดเห็นว่าการเกิดประโยชน์กับประชาชนจะให้การสนับสนุน ส่วนเรื่องใดที่เห็นว่าการเกิดประโยชน์น้อยหรือมีผลกระทบกับประชาชนมากจะไม่ให้การสนับสนุน

เทศบาลตำบลบางเลน จำนวน 3 คน และเทศบาลตำบลลำพญา จำนวน 2 คน จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่าทั้งหมดเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล

6) อำเภอพุทธมณฑล มีเทศบาลตำบลจำนวน 2 แห่ง มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 24 คน เป็นสตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เทศบาลตำบลคลองโยง และเทศบาลตำบลศาลายา แห่งละ 1 คน จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่าทั้งหมดเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล

7) อำเภอสามพราน มีเทศบาลตำบล จำนวน 2 แห่ง มีสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 24 คน เป็นสตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ จำนวน 3 คน และเทศบาลตำบลบางกระพี้ จำนวน 1 คน จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก พบว่าทั้งหมดเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาล
รายละเอียดข้อมูลจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทั้ง 15 แห่ง ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลประชากรกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนเทศบาลตำบล (แห่ง)	จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบล (คน)	จำนวนเทศบาลตำบลที่มีสมาชิกเป็นสตรี (แห่ง)	จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี(คน)	จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่สัมภาษณ์ (คน)
เมืองนครปฐม	5	60	3	8	3
กำแพงแสน	1	12	1	1	1
นครชัยศรี	3	36	2	5	2
ดอนตูม	1	12	1	2	1
บางเลน	4	48	4	15	4
พุทธมณฑล	2	24	2	2	2
สามพราน	2	24	2	4	2
รวม	18	216	15	37	15

สมาชิกสภาเทศบาล ในจำนวน 15 คน จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก สรุปได้ว่ามีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 32.34 ทั้งหมดเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีและเป็นเสียงข้างมากในสภาเทศบาลและมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 เป็นกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเรื่องใดเห็นว่าการเกิดประโยชน์กับประชาชนจะให้การสนับสนุน ส่วนเรื่องใดที่เห็นว่าเกิดประโยชน์น้อยหรือมีผลกระทบกับประชาชนมากจะไม่ให้การสนับสนุน

1.1.2 ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเชิงลึกพบว่า

1) อายุของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีทั้ง 15 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุต่ำสุด 31 ปี และสูงสุด คือ 64 ปี

2) ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาต่ำสุดคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงสุดคือระดับปริญญาตรี และมีจำนวน 1 คนระบุว่ากำลังศึกษาต่อระดับปริญญาตรีเนื่องจากต้องการเพิ่มพูนความรู้ของตนเองให้สูงขึ้นและสร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นแก่ประชาชนและตนเอง นอกจากนั้นพบว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นกลุ่มที่มีความรู้และเข้าใจในประเด็นคำถามและสามารถตอบคำถามได้เข้าประเด็นมากกว่า

3) การประกอบอาชีพกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย จำนวน 8 คน เป็นเกษตรกรจำนวน 4 คน ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 2 คน และนักวิจัย จำนวน 1 คน และยังพบว่า สมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี ประกอบอาชีพเกษตรกรได้มีการพิจารณา ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เน้นการพัฒนาด้านบำรุงดูแลแหล่งน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อเกษตรกรรม ในส่วนของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่ประกอบอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว และนักวิจัย จะพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีนำเสนอ

4) ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลกลุ่มตัวอย่างได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสูงสุดคือ 5 สมัยจำนวน 1 คน และน้อยที่สุด คือ 1 สมัย ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมัยแรกมีจำนวน 6 คน และยังพบอีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41 - 50 ปีขึ้นไปจะมีความสัมพันธ์กับการได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลอย่างน้อย 2 สมัย

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทด้านนิติบัญญัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีของสภาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม

จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีจำนวน 15 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปโดยทั่วไปผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1.2.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของเทศบาล ประเด็นด้านความรู้และประสบการณ์ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของเทศบาล มีดังนี้

1) ความรู้ในการตราเทศบัญญัติเกี่ยวกับขั้นตอนการตราเทศบัญญัติการวิจัยพบว่าสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีทั้งหมดมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ และตอบตรงกันว่าร่างเทศบัญญัติทั่วไป ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(1) ขึ้นวาระรับหลักการต้องพิจารณาในสาระสำคัญของร่างเทศบัญญัติทั่วไปในชั้นวาระการรับหลักการขั้นนี้สภาเทศบาลจะต้องพิจารณาถึงรายละเอียดความเหมาะสมในสาระสำคัญของกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจตราเทศบัญญัติ และความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นหรือสภาพการบังคับใช้และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมจะพิจารณาถึงการตั้งงบประมาณในรายการต่างๆ ว่าเป็นไปตามการแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีหรือไม่ และมีในแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงการตั้ง

งบประมาณว่ามีความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณและความคุ้มค่าในรายการโครงการหรือกิจกรรมหรือไม่อย่างไร

(2) ขึ้นแปรญัตติเป็นขั้นตอนของการเสนอคำแปรญัตติของสมาชิกสภาเทศบาลในการพิจารณาเสนอหรือสงวนคำแปรญัตติในร่างเทศบัญญัติที่สภาเทศบาลในมีมติรับหลักการเป็นการพิจารณาอย่างละเอียดรอบด้านเป็นรายข้อเพื่อให้การตราเทศบัญญัติเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2547 กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้หรือไม่อย่างไร และขึ้นวาระการลงมติหลังจากที่ผ่านวาระขึ้นรับหลักการและขึ้นแปรญัตติแล้ว

(3) ขึ้นวาระลงมติในขั้นนี้ที่ประชุมสมาชิกสภาเทศบาลจะไม่มีการอภิปรายในวาระที่สามเนื่องจากขึ้นรับหลักการและขึ้นแปรญัตติได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางรอบด้านและเป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดแล้ว

(4) เมื่อผ่านความเห็นชอบของสภาเทศบาลแล้วภายในเจ็ดวันให้ประธานสภาเทศบาลต้องส่งร่างเทศบัญญัติที่สภาเทศบาลมีมติให้ความเห็นชอบไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันและส่งคืนประธานสภาเทศบาลกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติก็ให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีเพื่อให้นายกเทศมนตรีลงนามและประกาศใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป

(5) ที่มาของเทศบัญญัติมีกระบวนการตราเทศบัญญัตินั้นมีที่มาจาก 3 ฝ่าย คือ หนึ่งฝ่ายนิติบัญญัติคือสมาชิกสภาเทศบาล สองฝ่ายบริหารคือนายกเทศมนตรี และสามฝ่ายประชาชนในเขตเทศบาลตามจำนวนและหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดซึ่งทั้งสามฝ่ายสามารถเสนอร่างเทศบัญญัติท้องถิ่นเข้าสู่การพิจารณาของสภาเทศบาลเพื่อบังคับใช้ในเขตเทศบาลได้ ตามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติ

(6) กระบวนการก่อนที่ร่างเทศบัญญัติจะเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาเทศบาลนั้นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน (ร้อยละ 80.00) ตอบว่าไม่มีความรู้และเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการยกร่างเทศบัญญัติทั่วไปรู้เฉพาะแต่ที่มาว่าจะเสนอร่างเทศบัญญัติได้โดยฝ่ายใดบ้าง

2) ประสพการณ์เกี่ยวกับกระบวนการทางนิติบัญญัติ

กระบวนการพิจารณาร่างเทศบัญญัติของเทศบาลไม่ว่าจะเป็นร่างเทศบัญญัติทั่วไป ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมนั้นพบว่ามี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย วาระที่หนึ่งคือขึ้นวาระรับหลักการ วาระที่สองคือขึ้นแปรญัตติ และวาระที่สามคือขึ้นลงมติให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ ซึ่งจำนวน

ทั้งหมดมีประสบการณ์ผ่านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมทั้ง 3 วาระ โดยไม่เคยขาดการประชุมสภาแต่ไม่เคยได้มีการอภิปรายและขึ้นการแปรญัตติก็ไม่ปรากฏว่าได้เสนอหรือสงวนคำแปรญัตติโดยกลุ่มตัวอย่างระบุว่าเทศบัญญัติทั่วไปสภาเทศบาลสามารถพิจารณา 3 วาระรวดได้ เป็นไปตามมติที่ประชุมสภาโดยขึ้นแปรญัตติจะตั้งคณะกรรมการแปรญัตติหรือจะให้มีคณะกรรมการแปรญัตติเต็มสภา โดยร่างเทศบัญญัติที่ประชุมสภาท้องถิ่นต้องพิจารณาเป็นสามวาระแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะอนุมัติให้พิจารณาสามวาระรวดเดียวก็ได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2547 ตามข้อ 45 วรรคแรก

“ญัตติร่างข้อบัญญัติที่ประชุมสภาท้องถิ่นต้องพิจารณาเป็นสามวาระแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะอนุมัติให้พิจารณาสามวาระรวดเดียวก็ได้”

ส่วนการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาเทศบาลจะพิจารณาเป็น 3 วาระรวดเดียวไม่ได้ คือตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2547 ข้อ 45 วรรคสามที่บัญญัติว่า

“ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะพิจารณาสามวาระรวดเดียวไม่ได้และในการพิจารณาวาระที่สองให้กำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติไว้ไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่สภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น”

ต้องมีขึ้นแปรญัตติ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง ก่อนวาระการลงมติ และมีคณะกรรมการแปรญัตติเป็นผู้พิจารณาขึ้นแปรญัตติเพื่อรับคำเสนอแปรญัตติร่างเทศบัญญัติโดยร่างเทศบัญญัติที่สภาลงมติรับหลักการแล้วถ้าจะต้องส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาให้ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัตินั้นไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาโดยละเอียดและที่ประชุมสภาเทศบาลจะต้องกำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติด้วยภายในระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติที่สภาเทศบาลกำหนดนายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดเห็นควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างเทศบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติลงหน้าเป็นหนังสือโดยให้แปรญัตติเป็นรายข้อและเสนอต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้แปรญัตติจะต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลรับรองด้วย

สรุปประเด็นเรื่องความรู้ในขั้นตอนกระบวนการทางนิติบัญญัติของเทศบาล กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (15 คน) มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการทางนิติบัญญัติ คือการตราเทศบัญญัติทั่วไปและการตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ของเทศบาลว่าเป็นอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติในการตราเทศบัญญัติ โดยการยกร่างเสนอของฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาลตำบลคือฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารคือ

นายกเทศมนตรี และฝ่ายประชาชน แต่พบว่าบทบาทนี้ฝ่ายนิติบัญญัติไม่เคยมีการกร่างเทศบัญญัติทั่วไปและยังไม่เข้าใจขั้นตอนเกี่ยวกับการกร่างเทศบัญญัติทั่วไปซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่หนึ่งของสภาเทศบาลตำบล ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...ทราบและเข้าใจดีว่าขั้นตอนการเสนอและพิจารณาร่างเทศบัญญัติ ก่อนจะประกาศใช้ต้องพิจารณากัน 3 วาระ คือวาระขึ้นรับหลักการ วาระขึ้นแปรญัตติ วาระขึ้นลงมติให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ...” (ขวัญใจ โมกขพันธ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...การเสนอร่างเทศบัญญัติตามกฎหมายในเทศบาลสามารถเสนอได้ทั้ง 3 ฝ่าย คือฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายประชาชนตามจำนวนและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด...” (กรุณา สิริยะเสถียร สัมภาษณ์ 2556)

“...เทศบัญญัติทั่วไปนั้นสภาเทศบาลพิจารณาเป็น 3 วาระรวดได้ แต่ถ้าเป็นเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี จะพิจารณา 3 วาระรวดเดียวไม่ได้ ต้องมีขึ้นแปรญัตติ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง จึงจะประชุมวาระแปรญัตติ และลงมติได้...” (จิราพร ลำภำยิ สัมภาษณ์ 2556)

“...การพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต้องพิจารณาเป็นสามวาระ เพราะว่ากฎหมายกำหนดไว้ ว่าขึ้นรับหลักการต้องพิจารณารายละเอียดอย่างรอบคอบขึ้นแปรญัตติถ้าเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องทิ้งเวลาแปรญัตติไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง จึงพิจารณาขึ้นลงมติ...” (ทรงศนีย์ นวสิทธิ์ไพศาล สัมภาษณ์ 2556)

“...กระบวนการร่างเทศบัญญัติของเทศบาลนั้นมีขั้นตอน คือ หนึ่ง การรับหลักการ มีการอภิปรายของสมาชิกพอสมควรแล้ว สอง ขึ้นแปรญัตติจะมีคณะกรรมการแปรญัตติของสภาพิจารณา และสาม ขึ้นลงมติ ซึ่งทุกขั้นตอนมีความสำคัญมาก...” (ดารณี โหมเผือก สัมภาษณ์ 2556)

“...เทศบัญญัติถือเป็นข้อบังคับหรือกฎหมายของเทศบาลที่มีผลกระทบต่อประชาชนดังนั้นการพิจารณาของฝ่ายสภาจึงเป็นบทบาทสำคัญต้องมีความรอบคอบไม่เช่นนั้นถ้าลงมติเห็นชอบไปแล้วก็อาจเกิดความเสียหายได้...” (สวาท เกียรติภัทรชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...ขั้นตอนการพิจารณาเทศบัญญัติมี 3 วาระ ขึ้นรับหลักการ คือให้สมาชิกสภาได้อภิปรายก่อนลงมติขึ้นรับหลักการ และขึ้นแปรญัตติ หากเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ก็ต้องให้เวลาไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง ส่วนขึ้นวาระลงมติดีก็ต้องได้เสียงเห็นชอบไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง...” (อุดมลักษณ์ แก้วทอง สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นสมาชิกสภาเทศบาลมาก็พอเข้าใจว่ากฎหมายให้พิจารณาเทศบัญญัติเป็น สามวาระ ถ้าเป็นเทศบัญญัติทั่วไปก็สามารถพิจารณาสามวาระรวดได้แต่ถ้าเป็นงบประมาณรายจ่ายจะพิจารณาสามวาระรวดเดียวไม่ได้ต้องทิ้งไว้อย่างน้อย ยี่สิบสี่ชั่วโมง...”

(เพ็ญศรี สุภประดิษฐ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...ทราบว่าขั้นตอนการเสนอร่างเทศบัญญัติเข้าสภาก็มีที่มาได้หลายฝ่าย คือฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายนายกเทศมนตรี และประชาชนก็เสนอร่างได้ตาม พรบ.การเข้าชื่อเสนอร่างเทศบัญญัติ...” (รศจริน เหลืองไพโรจน์ สัมภาษณ์ 2556)

1.2.2 ด้านประสบการณ์การมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการเสนอร่างหรือ

สนับสนุนให้ประชาชนเสนอร่างเทศบัญญัติ ประเด็นบทบาทในการเสนอหรือสนับสนุนให้ประชาชนเสนอร่างเทศบัญญัติ ในการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลของสตรี โดยสรุปจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดบทบาทการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจหน้าที่ยกร่างได้นั้น พบว่า

1) สมาชิกสภาเทศบาลตำบลทั้งหมดไม่ปรากฏว่าเคยมีการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปโดยให้ความเห็นว่าเนื่องจากเห็นว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนายกเทศมนตรีและเจ้าหน้าที่ ที่ต้องพิจารณาเสนอร่างเทศบัญญัตินั้นเข้าสภาเทศบาลอยู่แล้ว และที่ผ่านมาก็ไม่เคยปรากฏว่ามีสมาชิกสภาเทศบาลคนใดเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปเข้าสู่วาระการประชุมของสภาเทศบาลถึงแม้ว่าสมาชิกสภาเทศบาลจะรู้และเข้าใจดีว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปเข้าสู่การพิจารณาได้ตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ได้บัญญัติไว้ก็ตาม และมีสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 12 คน (ร้อยละ 80.00) ยังไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการยกร่างเทศบัญญัติทั่วไปเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวตอบว่า เคยมีบทบาทการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปแต่ไม่เคยมีการยกร่างเทศบัญญัติทั่วไปด้วยตนเองหรือกลุ่มเลย

2) บทบาทการสนับสนุนให้ประชาชนร่วมกันเข้าชื่อเสนอร่างเทศบัญญัติ พบว่าในส่วนการมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปนั้น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุตรงกันว่าจากเทศบัญญัติทั่วไปที่เคยผ่านการพิจารณาไม่ปรากฏว่าเคยมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พุทธศักราช 2542

3) พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน (ร้อยละ 40.00) ระบุตรงกันว่าการสนับสนุนประชาชนเข้าชื่อเสนอร่างเทศบัญญัตินั้นเข้าใจว่าหมายถึงความรวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชนเข้าชื่อเสนอโครงการหรือปัญหาความเดือดร้อนเข้าสู่การพิจารณาหรือบรรจุในแผนพัฒนาของเทศบาลและนำไปพิจารณาตั้งงบประมาณรายจ่ายในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วย ซึ่งเป็นกรณีการเสนอโครงการบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งแตกต่างกับกรณีการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วย

การเข้าซื้อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นพุทธศักราช 2542 เพราะว่าที่ผ่านมาเมื่อประชาชนมีปัญหาความเดือดร้อนก็จะแจ้งสมาชิกสภาเทศบาลแล้วลงชื่อร่วมกันร้องผ่านสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเพื่อขอให้เทศบาลดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ ดังนั้นจึงมีความเข้าใจมาตลอดว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปของฝ่ายประชาชน

สรุปประเด็นด้านประสบการณ์การมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการเสนอร่างหรือสนับสนุนให้ประชาชนเสนอร่างเทศบัญญัติสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีทั้งหมดถึงแม้จะมีความรู้เรื่องขั้นตอนการตราเทศบัญญัติทั่วไปดีแต่พบว่าทั้งหมดยังไม่เคยมีการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปและจำนวน 6 คน เนื่องจากเป็นสมาชิกสภาเทศบาลสมัยแรก จึงยังไม่มีประสบการณ์และความรู้ลึกซึ้งเกี่ยวกับกระบวนการทางนิติบัญญัติ ขั้นตอนการร่างการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปอย่างเพียงพอที่จะดำเนินการเสนอและตราเทศบัญญัติทั่วไปได้ และการที่สมาชิกสภาเทศบาลตำบลตอบว่าไม่เคยมีประสบการณ์เสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไป เพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่หนึ่งของฝ่ายนายกเทศมนตรีและเจ้าหน้าที่เทศบาลจะเป็นผู้เสนอให้ฝ่ายสภาเทศบาลตำบลพิจารณาและมีเหตุผลเสริมว่า ไม่คิดว่าเป็นหน้าที่หลักของฝ่ายสภาเทศบาล เนื่องจากยังไม่เข้าใจเรื่องขั้นตอนการร่างเทศบัญญัติทั่วไป และในการสัมภาษณ์ยังพบอีกว่าสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 2 สมัยขึ้นไป จะมีประสบการณ์ตอบคำถามได้ชัดเจนอยู่ในประเด็นมากกว่าผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งในสมัยแรกหรือไม่เกิน 2 สมัย อีกทั้งการตอบคำถามก็มีความมั่นใจอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอต่อไปนี้

“...ทราบดีว่าการเสนอร่างเทศบัญญัติเป็นอำนาจหน้าที่ของ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารเป็นผู้ร่างเทศบัญญัติ และฝ่ายประชาชนก็มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติเช่นกันแต่เท่าที่ผ่านมาไม่เคยเห็นมีใครเสนอ...” (ขวัญใจ โมกขพันธ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...ไม่เคยได้เสนอร่างเทศบัญญัติเลยเพราะว่าฝ่ายนายกเทศมนตรีจะเสนอเข้าสภา และดูแลว่าร่างเทศบัญญัติที่เสนอเข้าสภาเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องตราเป็นเทศบัญญัติก็ถือว่ามีส่วนร่วมตราเทศบัญญัติ...” (กรุณา สิริยะเสถียร สัมภาษณ์ 2556)

“...ไม่เคยมีประสบการณ์การเสนอร่างเทศบัญญัติโดยฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาลเนื่องจากเข้าใจว่าเรื่องการร่างเทศบัญญัติในเทศบาลนั้นเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเช่น ฝ่ายนิติกร...” (สุรีย์ ประทุมพวง สัมภาษณ์ 2556)

“...ไม่เคยเห็นว่ามิมีประชาชนได้เข้าชื่อร่วมกันเสนอร่างเทศบัญญัติเข้าสภาไม่ทราบเหมือนกันว่าเพราะอะไร มันคงยุ่งยากมีหลายขั้นตอนชาวบ้านเขาไม่สนใจหรอก...” (จิราพร ลำภาณี สัมภาษณ์ 2556)

“...รู้และเข้าใจดีว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอร่างเทศบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาแต่ก็ไม่เคยเสนออะไรมีแค่เสนอปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้นายกเทศมนตรีดำเนินการ...” (ยุภากร สวัสดิชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...หลักเกณฑ์การยกร่างเทศบัญญัติของเทศบาลก็ไม่ทราบขั้นตอนว่าต้องทำอะไรบ้างเพราะไม่เคยเสนอยกร่างเลย เข้าใจมาตลอดว่าฝ่ายสภาไม่ต้องเสนอให้ฝ่ายนายกเทศมนตรีเสนอจะง่ายกว่า...” (ทรรศนีย์ นวลสิทธิ์ไพศาล สัมภาษณ์ 2556)

“...เรื่องขั้นตอนการยกร่างเทศบัญญัตินั้นยังไม่ค่อยรู้เรื่องการร่างเทศบัญญัติเพราะว่าไม่คิดว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาด้วย น่าจะเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่มากกว่าที่ผ่านมาก็ไม่เคยเสนอ...” (สวาท เกียรติภทรชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...พอทราบขั้นตอนการเสนอร่างเทศบัญญัตินั้นเข้าใจว่านายกเทศมนตรีเป็นฝ่ายเสนอเป็นส่วนมาก ส่วนฝ่ายสภาเองก็มีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบไม่ให้ความเห็นชอบส่วนการสนับสนุนให้ประชาชนเข้าชื่อเสนอร่างเทศบัญญัตินั้นยังไม่เห็นมีแค่สนับสนุนให้ประชาชนลงชื่อเข้าร่วมเสนอปัญหาให้เทศบาลดำเนินการ เข้าใจว่าเกี่ยวกับเทศบัญญัติด้วย...” (อุดมลักษณ์ แก้วทอง สัมภาษณ์ 2556)

“...การพิจารณาร่างเทศบัญญัตินั้นทราบดีว่ามี 3 ขั้นตอนแต่การยกร่างเสนอร่างเข้าสภายังไม่เคยได้ทำ เพราะที่ผ่านมาก็ไม่เห็นมีการเสนอร่างโดยฝ่ายสภาเลยมีแต่ฝ่ายนายกเทศมนตรีเป็นฝ่ายเสนอ...” (สมจิตต์ สร้อยกล่อม สัมภาษณ์ 2556)

“...เข้าใจว่าร่างเทศบัญญัติหมายถึงการที่เทศบาลเปิดรับฟังความปัญหาเดือดร้อนแล้วให้ประชาชนลงชื่อร่วมกันเสนอปัญหาเข้าสภาหรือเข้าแผนเทศบาล เพราะว่าปัญหาของชาวบ้านต้องเอาเข้าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายด้วยจึงจะทำได้...” (สุขวสา ชุนถนอม สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นสมาชิกสภาเทศบาลสมัยแรกยังไม่มีประสบการณ์มากแต่พอรู้ว่ายังไม่มีการยกร่างเทศบัญญัติโดยฝ่ายสมาชิกสภา และไม่เคยมีร่างที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอร่างเทศบัญญัติและก็ไม่เคยได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ประชาชนเสนอด้วย...” (สมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำดับที่ 15¹ สัมภาษณ์ 2556)

“...ก็มีการสนับสนุนให้ชาวบ้านเข้าชื่อกันหลายๆชุมชนเสนอปัญหาความเดือดร้อน บรรจุเข้าแผนพัฒนาเทศบาล เพราะคิดว่าเป็นเรื่องเดียวกันเนื่องจากต้องบรรจุเข้าในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี...” (จริน เหลืองไพโรจน์ สัมภาษณ์ 2556)

¹ ตามลำดับรายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่สัมภาษณ์ในภาคผนวก ก

1.2.3. บทบาทในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปจากการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า

1) ประเด็นประสบการณ์การพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไป ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 9 คน (ร้อยละ 60.00) ตอบว่ามีบทบาทการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปที่เสนอโดยฝ่ายนายกเทศมนตรีซึ่งทั้งหมดเป็นร่างเทศบัญญัติในเรื่องที่กฎหมายบัญญัติให้เทศบาลต้องตราเป็นเทศบัญญัติบังคับใช้ในเขตเทศบาล โดยฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาลตำบลมีหน้าที่พิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไป เป็น 3 วาระ คือวาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการจะพิจารณารายละเอียดของร่างเทศบัญญัติทั่วไปอย่างละเอียด เช่น สาระสำคัญของร่างเทศบัญญัติสอดคล้องกับที่กฎหมายบัญญัติ สภาพการบังคับใช้สอดคล้องเป็นไปตามสภาพท้องถิ่น วาระที่ 2 ขึ้นแปรญัตติ เป็นการพิจารณาถึงรายละเอียดเป็นรายข้อที่มีการแปรญัตติ หรือที่คณะกรรมการแปรญัตติได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมหรือตัดทอนและวาระที่ 3 ขึ้นลงมติให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบตราหรือไม่ให้ตราเทศบัญญัติทั่วไปนั้น จากนั้นเป็นขั้นตอนตอนที่ประธานสภาเทศบาลต้องส่งร่างเทศบัญญัติไปยังผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติ คือนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 มาตรา 62 จากนั้นเมื่อผู้มีอำนาจกำกับดูแลเห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติและส่งกลับให้สภาเทศบาลแล้วจึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารที่จะลงนามและประกาศใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป

2) ในจำนวน 15 คน พบว่ามีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 40.00) ไม่เคยปรากฏว่ามีพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไป เนื่องจากได้รับการเลือกตั้งเป็นสมัยแรก ซึ่งเทศบัญญัติทั่วไปเรื่องที่สำคัญและมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลต้องตราเป็นเทศบัญญัติได้ผ่านการตราเป็นเทศบัญญัติและบังคับใช้ไปแล้ว

3) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดยังตอบตรงกันว่า ในการพิจารณาเทศบัญญัติทั่วไป การพิจารณาขึ้นวาระรับหลักการ มีการอภิปรายในที่ประชุมสภาเทศบาล ก่อนการลงมติในชั้นรับหลักการ ขึ้นวาระแปรญัตติ และขึ้นวาระลงมติมีความสำคัญทุกขั้นตอน ดังนั้นจึงไม่ปรากฏว่าการขาดประชุมการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปแม้ว่าจะไม่ได้มีการอภิปรายในที่ประชุมเพราะส่วนใหญ่ได้มีการคุ้ยปรึกษากันอย่างไม่เป็นทางการมาแล้ว และยังระบุต่อไปว่า การพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปสภาเทศบาลสามารถพิจารณา 3 วาระรวดได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2547 ข้อ 45 วรรคสองบัญญัติว่า

“ในการพิจารณาสามวาระรวดเดียวผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ที่อยู่ในที่ประชุมจะเป็นผู้เสนอก็ได้เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นอนุมัติให้พิจารณาสามวาระรวดเดียวแล้วการพิจารณาวาระที่สองนั้นให้ที่

ประชุมสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการแปรรูปที่ดินเดิมสภาโดยให้ประธานที่ประชุมเป็นประธาน
คณะกรรมการแปรรูปที่ดิน”

เป็นไปตามมติที่ประชุมสภาโดยขึ้นแปรรูปที่ดิน จะตั้งคณะกรรมการแปรรูปที่ดินหรือจะให้
คณะกรรมการแปรรูปที่ดินเดิมสภา โดยร่างเทศบัญญัติทั่วไปที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลต้องพิจารณา
เป็นสามวาระโดยมีขั้นตอนการพิจารณาสมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทตามวาระการพิจารณา ดังนี้

(1) **ขั้นวาระรับหลักการ** ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 12 คน (ร้อยละ 80.00)

ตอบตรงกันว่าไม่เคยมีการอภิปรายในที่ประชุมสภาเทศบาล เนื่องจากไม่มีข้อสงสัยหรือ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติทั่วไปเพราะมีการประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ
ระหว่างนายกเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาล เพื่ออธิบายชี้แจงหรือหาข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องที่
จะเสนอเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาเทศบาลและข้อมูลสำคัญพบว่าถ้าเป็นร่างเทศบัญญัติทั่วไป
ยังไม่สำคัญเท่ากับร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติม
เพราะว่าเป็นการบังคับใช้ในเรื่องต่างๆ ที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ที่อาจกระทบสิทธิของประชาชนแต่
มีจำนวน 2 คน (ร้อยละ 13.34) ที่ให้ข้อมูลว่า แม้จะมีการประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ
แล้วแต่พอประชุมจริงยังมีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นชายมีการอภิปรายไม่เป็นไปตามข้อตกลง
บ้างแต่ก็ไม่ใช่ว่าสาระสำคัญของร่างเทศบัญญัติ และมีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 6.67) ที่ระบุว่าเคย
อภิปรายในขั้นวาระรับหลักการแต่ก็เป็นการอภิปรายทักท้วงของสมาชิกสภาเทศบาลชายใน
ประเด็นที่ไม่ใช่สาระสำคัญของเทศบัญญัติ

(2) **ขั้นวาระแปรญัตติ** การพิจารณาขั้นนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด (15 คน)

ตอบตรงกันว่าไม่เคยมีการเสนอหรือสงวนคำแปรญัตติร่างเทศบัญญัติทั่วไปเนื่องจากว่าได้มีการ
ประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการระหว่างนายกเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อ
อธิบายชี้แจงหรือหาข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องที่จะเสนอเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภา และหาก
พบว่าจะมีร่างเทศบัญญัติร่างใดที่สมาชิกสภาเทศบาลเสียงส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะไม่เห็นชอบด้วย
กับที่ฝ่ายนายกเทศมนตรีเสนอก็จะยังไม่เสนอร่างเทศบัญญัติเข้าสู่วาระการประชุมสภาเทศบาล
จนกว่าจะได้มีข้อสรุปก่อนว่าร่างเทศบัญญัติทั่วไปนั้นได้เสียงสนับสนุนเกินกึ่งหนึ่งผ่านความ
เห็นชอบสภาเทศบาลแน่นอน ดังนั้นถ้าหากเป็นไปตามข้อตกลงในพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ
(นอกรอบ) แล้วเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปยกร่างมาอย่างไรก็ไม่มีการเสนอหรือสงวนคำแปรญัตติ
ร่างเทศบัญญัติทั่วไปนั้น

(3) **ขั้นวาระลงมติ** การพิจารณาขั้นนี้วาระลงมติให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ระบุว่ามิ

บทบาทในการลงมติเห็นชอบให้ตราเทศบัญญัติทั่วไป เนื่องจากประชาชนติดตามตรวจสอบการทำ

หน้าที่ ซึ่งวาระการลงมติเทศบาลัญญัติทั่วไปเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลต่อการเลือกตั้งและยังพบต่อไปว่า การที่ได้มีการปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการระหว่างนายกเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาล เพื่ออธิบายชี้แจงหรือหาข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องที่จะเสนอเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาเทศบาล ก่อนเสนอร่างในชั้นวาระรับหลักการจนถึงขั้นลงมติ ไม่มีเทศบาลตำบลที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดอยู่ลงมติไม่ให้ความเห็นชอบในร่างเทศบัญญัติทั่วไปที่เสนอให้สภาเทศบาลพิจารณาส่วนจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งสมัยแรกระบุว่าไม่เคยมีบทบาทลงมติเห็นชอบร่างเทศบัญญัติทั่วไป สมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทของการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไป แต่ไม่ปรากฏว่าได้มีการอภิปราย เสนอแปรญัตติ และมีการลงมติไม่ให้ความเห็นชอบ

สรุปจากการศึกษาบทบาทในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ได้มีบทบาทในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติ ทั้งสามวาระ คือชั้นวาระรับหลักการจะมีการพิจารณาถึงรายละเอียดของร่างเทศบัญญัติว่ามีความเหมาะสมเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลและมีกฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ต้องตราเป็นเทศบัญญัติหรือไม่ หากจะมีความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยเพียงใด ชั้นวาระแปรญัตติพบว่าไม่เคยได้มีการเสนอหรือสงวนคำแปรญัตติ เนื่องจากชั้นนี้กลุ่มตัวอย่างระบุว่าร่างเทศบัญญัติได้มีการประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ(นอกรอบ)ระหว่างนายกเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาล เพื่ออธิบายชี้แจงหรือหาข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องที่จะเสนอเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาเทศบาลก่อนประชุมสภาเทศบาลแล้ว จึงไม่มีการแปรญัตติ และชั้นวาระที่สามการลงมติให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุว่าได้เข้าประชุมลงมติทุกครั้งและไม่ปรากฏว่าเคยลงมติไม่ให้ความเห็นชอบหรืองดออกเสียง ส่วนจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งสมัยแรกระบุว่าไม่เคยมีบทบาทลงมติเห็นชอบร่างเทศบัญญัติทั่วไป ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอต่อไปนี้

“...ที่ผ่านมามีการเสนอร่างเทศบัญญัติเข้าสภาที่จะมีการเรียกประชุมฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเพราะเป็นกลุ่มเดียวกันจึงไม่ค่อยมีปัญหาและสภาเทศบาลจะเห็นชอบร่างเทศบัญญัติที่เสนอเข้าสภาให้ทุกร่าง...” (กรุณา สิริยะเสถียร สัมภาษณ์ 2556)

“...การพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปที่ผ่านมามากมายสมัยไม่มีการอภิปรายเพราะว่าเป็นร่างเทศบัญญัติที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องตราเป็นเทศบัญญัติอยู่แล้ว และที่สำคัญก่อนเข้าสภาก็มีร่างให้ดูก่อนมีเจ้าหน้าที่อธิบายให้เข้าใจก่อนประชุมหลายวัน ฝ่ายนายกเทศมนตรีก็เป็นกลุ่มเดียวกันสนับสนุนกันอยู่...” (สุริย์ ประทุมพวง สัมภาษณ์ 2556)

“...ตั้งแต่เป็นสมาชิกสภาเทศบาลมาหลายสมัยก็ยังไม่เคยอภิปรายในสภาเลย มีแต่สอบถามปัญหาชาวบ้าน เพราะว่านายกเทศมนตรีก็เป็นกลุ่มที่พวกเราสนับสนุนทำ

อะไรก็เห็นๆกันหมด จะมีการปรึกษากันก่อน ถ้าเป็นเทศบัญญัติก็มีร่างมาพูดคุยกัน บางทีก็ไม่เข้าใจ หรือว่าทำไมต้องตราเทศบัญญัติแต่พอได้ฟังการอธิบายของนายกเทศมนตรีกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าใจก็ ไม่มีการแปรญัตติ...” (นิตยา เคารพธรรม สัมภาษณ์ 2556)

“...เทศบัญญัติมีผลกระทบต่อประชาชนจึงต้องให้ความสำคัญในการพิจารณาแม้ว่าจะไม่ได้อภิปรายแต่ก่อนการนำเข้าสู่วาระการประชุมจะมีการนัดพบกันของ สมาชิกเพื่อถกเถียงประเด็นต่างๆ ให้เรียบร้อยก่อนหากมีประเด็นที่เป็นปัญหาที่ต้องทักท้วงก่อน...” (ทรรศนีย์ นวสิทธิ์ไพศาล สัมภาษณ์ 2556)

“...เทศบัญญัติทั่วไปฝ่ายนายกเทศมนตรีเป็นฝ่ายเสนอทั้งหมดฝ่าย สภายังไม่มีการเสนอ ส่วนการอภิปรายขึ้นรับหลักการ ขึ้นแปรญัตติและขึ้นลงมติก็ไม่ค่อยมีปัญหา อะไร...” (ยุทธกร สวัสดิชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...เคยมีการพิจารณาร่างเทศบัญญัติเพราะว่าฝ่ายบริหารจะเป็นฝ่าย เสนอทั้งหมดเราเข้าประชุมก็พิจารณาไปตามหน้าที่ ประเด็นไหนมีข้อสงสัยก็เชิญเจ้าหน้าที่มาชี้แจง ...” (ดารณี โคมเพือก สัมภาษณ์ 2556)

“...บางครั้งก็มีบ้างที่มีการประชุมรอบตกลงกันว่าจะเป็นอย่าง นี้แต่พอเข้าประชุมสภาอาจเปลี่ยนไปบ้างเล็กน้อยแต่ก็ไม่ค่อยเป็นสาระสำคัญอะไร...” (สมจิตต์ สร้อยกล่อม สัมภาษณ์ 2556)

“...ในขั้นรับหลักการเทศบัญญัติทั่วไปได้พิจารณากันอย่าง รอบคอบแต่ไม่เคยอภิปรายในที่ประชุมสภาเพราะว่าได้ปรึกษากันนอกรอบแล้วว่าจะรับหรือไม่รับ ร่างเทศบัญญัติที่ฝ่ายบริหารเสนอ แต่ถ้ามีประเด็นสงสัยก็มีการอภิปรายทักท้วงตามข้อเท็จจริงบ้าง แต่ไม่ใช่สาระสำคัญอะไร...” (อุดมลักษณ์ แก้วทอง สัมภาษณ์ 2556)

“...เข้าประชุมทั้ง 3 วาระ เพราะมันสำคัญมากขั้นรับหลักการถ้า พิจารณาแล้วไม่เป็นไปตามที่ตกลงก็ต้องทักท้วงกันบ้าง...” (เพ็ญศรี สุภประดิษฐ์ สัมภาษณ์ 2556)

1.2.4 บทบาทการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่าง

เทศบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติม ในประเด็นบทบาทการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี และร่างเทศบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติมผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด (15 คน) พบว่า

1) การเสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี และเจ้าหน้าที่งบประมาณที่มี หน้าที่ต้องกร่างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2547 “ข้อ 58 ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้ผู้บริหารท้องถิ่นยื่นต่อสภาท้องถิ่น ตามแบบและวิธีการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการ

งบประมาณ”ส่วนสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ตามกฎหมายและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2547 ทั้ง 3 วาระ คือขั้นรับหลักการ แปรญัตติและขึ้นลงมติการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จะพิจารณา 3 วาระรวดเดียวไม่ได้ ตาม ข้อ 45 วรรค สามบัญญัติว่า “ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะพิจารณาสามวาระรวดเดียวไม่ได้และในการ พิจารณาวาระที่สองให้กำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติไว้ไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่สภา ท้องถิ่นมีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น” จากนั้นเมื่อผ่านความเห็นชอบของสภา เทศบาลและผู้มีอำนาจกำกับดูแลแล้วนายกเทศมนตรี จึงลงนามและประกาศใช้บังคับเป็นเทศ บัญญัติและประกาศให้ประชาชนทราบ ตลอดจนการจัดทำแผนจัดหาพัสดุต่างๆ แผนจัดซื้อจัดจ้าง ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2) ประสพการณ์และบทบาทการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การพิจารณาขึ้นวาระรับหลักการมี การอภิปรายในรายละเอียด ขึ้นวาระแปรญัตติ และขึ้นวาระลงมติดังนี้

(1) *ขึ้นวาระรับหลักการ* ในการพิจารณาขึ้นวาระรับหลักการร่างเทศ บัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งหมด (15 คน) ตอบตรงกันว่ายังไม่ปรากฏเคยได้มีการอภิปรายร่างเทศบัญญัติทั้งการสนับสนุน หรือไม่เห็นด้วยในที่ประชุมเนื่องจากก่อนการประชุมสภาเทศบาลนายกเทศมนตรีได้มีการนัด ประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการระหว่างนายกเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อ อธิบายชี้แจงหรือหาข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องที่จะเสนอเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาเทศบาลก่อน วันประชุม 1 – 2 วัน ก่อนการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้มีการตกลงในรายละเอียดต่างๆก่อน เช่น ชุมชนใดจะมีโครงการ ก่อสร้าง ซ่อมแซมหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณอะไร ชุมชนไหนมีความจำเป็นเดือดร้อนมาก น้อยต่างกันก็จะตกลงกันให้เสร็จจะได้ไม่มีการถกเถียงหรือการอภิปรายกันในการประชุมสภา เทศบาลทั้งนี้เพื่อให้การพิจารณาในการเสนอเข้าสู่วาระพิจารณาจริง ได้เกิดความราบรื่นการประชุม อย่างไม่เป็นทางการนี้ เป็นการสร้างความเข้าใจของชุมชน และระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่นของ เทศบาลแต่จากการสัมภาษณ์พบว่าก็มีบางแห่งจำนวน 2 คน(ร้อยละ 13.34) ที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า แม้จะมีการพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ(นอกกรอบ)แล้วแต่เมื่อถึงเวลาประชุมสภาเทศบาลจริงยังมี สมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นชายใช้สิทธิการอภิปรายซึ่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงที่นายกเทศมนตรีเชิญ ประชุมอย่างไม่เป็นทางการและก็มีบ้างและมีจำนวน 1 คน(ร้อยละ 6.67) ที่ระบุว่าสมาชิกสภา

เทศบาลเคยอภิปรายแต่ก็เป็นการทักท้วงในประเด็นที่ไม่ใช่สาระสำคัญ เช่น กล่าวว่า “ฝ่ายบริหารก็ควรได้พิจารณาอย่างรอบด้านในการจัดสรรงบประมาณให้แต่ละชุมชนตามความจำเป็นเร่งด่วนแล้วก็ถือว่าดีแล้ว” ซึ่งเป็นคำอภิปรายคำสนับสนุนร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ในขั้นรับหลักการนี้หากการลงมติของสภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จะต้องมีการตั้งคณะกรรมการร่วมพิจารณาข้อขัดแย้งในร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2547 ข้อ 62 บัญญัติว่า

“เมื่อได้อภิปรายไปพอสมควรแล้วถ้าสมาชิกสภาท้องถิ่นเสนอญัตติขอให้ปิดการอภิปรายเพื่อให้ลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณหรือไม่หรือส่งให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณาก่อนรับหลักการต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่อยู่ในที่ประชุมในขั้นรับหลักการเมื่อมีการลงมติรับหรือไม่รับหลักการหากผลการลงมติปรากฏว่าเสียงข้างมากไม่รับก็จะมีขั้นตอนต่อไปคือการตั้งคณะกรรมการร่วม”

และ ตามข้อ 47 บัญญัติว่า

“ในการพิจารณาญัตติร่างเทศบัญญัติวาระที่หนึ่งให้ที่ประชุมสภาท้องถิ่นปรึกษาในหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติและลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัตินั้นหรือไม่หากมีสมาชิกสภาท้องถิ่นประสงค์จะอภิปรายห้ามไม่ให้ลงมติก่อนที่สมาชิกสภาท้องถิ่นได้อภิปรายในเรื่องนั้นพอสมควรแล้วเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาร่างเทศบัญญัติวาระที่หนึ่งสภาท้องถิ่นจะให้คณะกรรมการสภาท้องถิ่นพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้”

และข้อ 48 บัญญัติว่า

“ในกรณีที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมสภาท้องถิ่นเพื่อเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการในคณะกรรมการหาข้อยุติตามจำนวนที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนดโดยให้นำวิธีการเลือกในข้อ 12 แห่งระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลมแล้วแจ้งมติไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณและรายชื่อกรรมการหาข้อยุติฝ่ายสภาท้องถิ่นกรณีองค์กรบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาลให้แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดทราบกรณีองค์กรบริหารส่วนตำบลให้แจ้งนายอำเภอทราบทั้งนี้ให้ดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการให้ประธานสภาท้องถิ่นทำหนังสือแจ้งมติของสภาท้องถิ่นที่ไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบในวันถัดจากวันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ”

บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในชั้นรับหลักการยังไม่ปรากฏว่ามีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีได้ลงมติไม่รับหลักการ หรือลงมติไม่เป็นไปตามข้อตกลงนอกกรอบเพราะจากการสัมภาษณ์พบว่า การลงมติสวนทางกับข้อตกลงที่ได้มีการประมุนกรอบนั้นเป็นการไม่ให้เกียรติกัน และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งภายในกลุ่มได้ และที่สำคัญยังเห็นว่าการลงมติรับหลักการในร่างเทศบัญญัติเป็นสัญญาประชาคมว่าร่างเทศบัญญัตินั้นจะได้รับความเห็นชอบจากสภาเทศบาลอย่างแน่นอน

(2) *ชั้นวาระแปรญัตติ* การพิจารณาชั้นนี้สมาชิกสภาเทศบาลสตรีทั้งหมด (15 คน) ไม่ปรากฏว่าเคยได้มีการเสนอหรือสงวนคำแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยให้เหตุผลเพราะว่าได้มีการประมุนกรอบและตกลงกันแล้ว ฝ่ายนายกเทศมนตรีเสนอร่างเทศบัญญัติมาอย่างไรในชั้นแปรญัตติก็พิจารณาผ่านร่างเทศบัญญัติซึ่งยังพบข้อมูลต่อไปว่าการแปรญัตติจะไม่เกิดขึ้นเลยถ้าได้มีการพูดคุยกันก่อนอีกทั้งคณะกรรมการแปรญัตติที่แต่งตั้งโดยสภาเทศบาลก็ไม่ปรากฏว่ามีการแก้ไขร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2547 ข้อ 59 บัญญัติว่า

“การแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะกระทำได้เฉพาะการขอลดรายจ่ายหรือการขอลดจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่ายและต้องมีจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติคำแปรญัตติให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติภายในระยะเวลาที่สภาท้องถิ่นกำหนด และต้องมีการรับรองจากสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนสองคน”

ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากมากหากเป็นสมาชิกสภาเสียงข้างน้อยหรือไม่มีกลุ่มสังกัดจะไม่มีสมาชิกสภาผู้ใดกล้ารับรองให้มีการแปรญัตติและตามข้อ 49 วรคหนึ่งและวรคสอง

“ญัตติร่างข้อบัญญัติที่สภาท้องถิ่นลงมติรับหลักการแล้วถ้าจะต้องส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาโดยละเอียดและที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะต้องกำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติด้วย

“ภายในระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติที่สภาท้องถิ่นกำหนดตามวรรคหนึ่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดเห็นควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือโดยให้แปรญัตติเป็นรายข้อและเสนอต่อประธานคณะกรรมการแปรญัตติในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้แปรญัตติจะต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ”

และ ข้อ 50 บัญญัติว่า

“เมื่อคณะกรรมการแปรรูปคดีได้พิจารณาแล้วจะต้องเสนอร่างข้อบัญญัตินั้นตามร่างเดิมและตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานและบันทึกความเห็นยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นรายงานนั้นอย่างน้อยจะต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในตอนหรือข้อใดบ้างการแปรรูปคดีและมติของคณะกรรมการแปรรูปคดีเกี่ยวกับการแปรรูปคดีนั้นเป็นประการใดการสงวนความเห็นของกรรมการแปรรูปคดีตลอดจนการสงวนคำแปรญัตติด้วยและให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งรายงานนั้นแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนวันประชุมพิจารณาวันแต่กรณีต้องพิจารณาเป็นการด่วนให้คณะกรรมการแปรรูปคดีไปร่วมประชุมสภาท้องถิ่นด้วยเพื่อแถลงประกอบรายงานหรือชี้แจงข้อสงสัยต่างๆเกี่ยวกับรายงานนั้น”

โดยการพิจารณาวาระที่สองขึ้นแปรญัตติ ตาม ข้อ 51 วรรคแรกบัญญัติว่า

“ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่สองให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรรูปคดีหรือที่คณะกรรมการแปรรูปคดีแก้ไขเท่านั้นวันแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น”

ซึ่งในประเด็นนี้ พบว่าคณะกรรมการแปรรูปคดีของเทศบาลทั้ง 15 แห่ง ไม่มีการแปรรูปคดีร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมโดยทั้งหมดยังคงร่างเดิมและไม่ปรากฏว่ามีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีเสนอหรือสงวนคำแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแต่อย่างใด

(3) **ชั้นวาระลงมติ** ให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบหรือคัดออกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งหมด (15 คน) ระบุว่ามิพบบทบาทในการเข้าประชุมพิจารณาในวาระลงมติสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีระบุว่าได้มีบทบาทผ่านการลงมติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม โดยได้ออกเสียงลงมติเห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมทุกครั้ง อีกทั้งยังระบุว่า การเข้าประชุมสภาเทศบาลทุกครั้งคือการทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติที่สำคัญมากเนื่องจากทราบว่าการประชุมชนคอยตรวจสอบอยู่ ซึ่งวาระการลงมติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม เป็นเรื่องสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น และอาจมีผลต่อการเลือกตั้งในอนาคตโดยเฉพาะเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ถ้าสภาเทศบาลลงมติไม่ให้ความเห็นชอบคือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเป็นอันตกไปและอาจนำไปสู่การเสนอยุบสภาเทศบาล ซึ่งเป็นเรื่องที่สมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดไม่ต้องการให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น

ในชั้นวาระลงมติ กรณีที่สภาเทศบาลมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเทศบัญญัตินั้น ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล

สรุปจากการสัมภาษณ์และการสังเกต สรุปว่า ในการพิจารณา ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ดังนี้

1) วาระที่ 1 ในชั้นรับหลักการ ไม่มีการอภิปรายเห็นด้วยหรือโต้แย้ง ร่างเทศบัญญัติในชั้นวาระรับหลักการ และไม่ปรากฏว่าเคยลงมติไม่รับหลักการ

2) วาระที่ 2 ในชั้นแปรญัตติ ไม่ปรากฏว่าเคยเสนอหรือมีการสงวนคำแปรญัตติ

3) วาระที่ 3 ในชั้นลงมติ การลงมติเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบยังไม่ปรากฏว่ามีสมาชิกสภาที่เป็นสตรีคนใดลงมติไม่เห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

4) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม สรุปว่าคำตอบที่ได้ตรงกัน และเหตุผลที่ไม่มีการอภิปรายไม่เห็นด้วยหรือสนับสนุน หรือการเสนอคำแปรญัตติ หรือลงมติไม่เห็นชอบร่างเทศบัญญัตินั้น ก็เนื่องจากการได้มีการเชิญประชุมหารือกันอย่างไม่เป็นทางการ (นอกรอบ) ระหว่างฝ่ายสมาชิกและฝ่ายบริหารก่อนการพิจารณาของสภาทุกครั้ง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ปฏิบัติกันมานานจนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ เพราะเสียงส่วนใหญ่ในสภาเทศบาลเป็นกลุ่มการเมืองเดียวกันและเป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ามีประชุมพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ (นอกรอบ) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการวิ่งเต้นหรือ ล็อบบี้ (lobbying) ได้กลายเป็นวัฒนธรรมแบบสมยอม (collusion) ของทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายนายกเทศมนตรีได้ยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จทางการเมืองและอาจแยกไม่ออกระหว่างอำนาจหน้าที่ การทำหน้าที่ตามบทบาทและความรับผิดชอบต่อประชาชน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...ในการพิจารณา ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี นั้นต้องเสนอเข้าสภาพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 15 สิงหาคม เพราะกฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ การพิจารณาก็ต้องพิจารณาเป็นสามวาระและจะพิจารณาสามวาระรวดเดียวไม่ได้ โดยในชั้นรับหลักการนั้นสมาชิกได้พิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ของร่าง ส่วนชั้นแปรญัตติ ก็มีคณะกรรมการแปรญัตติของสภาทำหน้าที่ ที่ผ่านมาก็ไม่มีสมาชิกเสนอคำแปรญัตติหรือ

คณะกรรมการแปรรูปที่ดินก็ไม่เคยมีการแปรรูปที่ดินแต่อย่างใด...” (ขวัญใจ โมกขพันธ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...การอภิปรายก็พอมีบ้างแต่ผู้หญิงยังไม่เคยมีอภิปรายนะมีแต่ผู้ชายส่วนใหญ่ก็อภิปรายสนับสนุนหรือตั้งข้อเสนอแนะบ้างในเรื่องที่ไม่เป็นสาระสำคัญอะไร เช่น บอกว่าดีแล้ว เหมาะสมดี...” (กรุณา สิริยะเสถียร สัมภาษณ์ 2556)

“...ไม่มีเลยนะการที่สมาชิกสภาเทศบาลจะลงมติไม่รับหลักการ เพราะว่าต่างก็ได้รับข้อมูลมีการพูดคุยกันก่อนประชุมตกลงกันให้เรียบร้อยก่อนจะได้ไม่ต้องอภิปรายในสภามาก...” (จิราพร ลำภาณี สัมภาษณ์ 2556)

“...การพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายถือเป็นหัวใจสำคัญในขั้นการรับหลักการก็ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบแต่ก็ไม่เคยอภิปรายในขั้นนี้ และเวลาลงมติรับหรือไม่รับหลักการก็ยังไม่เห็นว่ามีสมาชิกคนใดไม่ยกมือลงมติรับหลักการ และขั้นแปรรูปที่ดินก็ยังไม่มีการพิจารณาเรื่องนี้ ต้องเก็บเกี่ยวประสบการณ์ให้มากกว่านี้ก่อนอีกอย่างก็เป็นกลุ่มเดียวกันที่นายกสนับสนุนตอนเลือกตั้ง ส่วนการลงมติก็ไม่เคยไม่เห็นชอบ เพราะถ้าสภามีมติไม่เห็นชอบก็เป็นปัญหาเทศบาลทำอะไรไม่ได้ชาวบ้านก็เดือดร้อนเราก็กำหนดถึงประโยชน์ของประชาชนก่อน...” (ทรรศนิษฐ์ นวลสิทธิ์ไพศาล สัมภาษณ์ 2556)

“...ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในขั้นรับหลักการ นั้นยังไม่เคยอภิปรายเพราะว่าส่วนมากเราได้ประชุมอย่างไม่เป็นทางการแล้วกับฝ่ายบริหารเพื่อลดขั้นตอนในสภาไม่ต้องเสียเวลามาก และไม่มีครั้งใดที่สภาจะไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติ ส่วนแปรรูปที่ดินก็ไม่เคยเลยแต่รู้ว่าเสนออย่างไร มีคณะกรรมการแปรรูปที่ดินของสภา แล้วจากนั้นก็ขึ้นวาระลงมติเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ ถ้าไม่เห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณนั้นก็ตกไป...” (ยุทธกร สวัสดิ์ชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...ในขั้นแปรรูปที่ดินก็ไม่เคยเสนอแปรรูปที่ดินเพราะเห็นว่านายกเทศมนตรีเป็นฝ่ายเดียวกันพวกเราสนับสนุนอยู่ และได้คุยจนกรอบกันมาก่อนแล้วไม่ต้องอภิปรายอะไรมาก ที่ผ่านมามีทั้งหมดก็ลงมติรับหลักการ พอขึ้นแปรรูปที่ดินก็ยังไม่มีการเสนอแปรรูปที่ดินอะไร และขึ้นลงมติก็ผ่านเห็นชอบทุกครั้ง...” (สวาท เกียรติภัทรชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...ในขั้นการแปรรูปที่ดินตั้งแต่เป็น สท.มาหลายสมัยยังไม่เคยเสนอหรือส่งวนคำแปรรูปที่ดินเลยเพราะว่าไม่มีโครงการใดไม่เหมาะสมส่วนใหญ่ผ่านการพิจารณาอย่างไม่เป็นทางการมาแล้วทั้งนั้น” (จรินทร์ เหลืองไพโรจน์ สัมภาษณ์ 2556)

“...เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล การพิจารณาจึงต้องรอบคอบเพื่อให้เกิดการกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมและความคุ้มค่ามากที่สุด...” (เพ็ญศรี สุกประดิษฐ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...ยังไม่กล้าอภิปรายเพราะว่าได้รับการเลือกตั้งสมัยแรกต้องขอหาประสบการณ์จากรุ่นพี่ก่อนเรายังอายุน้อยประสบการณ์ก็ยังไม่มากพอ ผู้ใหญ่ที่สนับสนุนก็บอกว่าถ้าจะอภิปรายข้อมูลต้องแน่น และตรงประเด็น ดังนั้นจึงยังไม่เคยอภิปราย ส่วนการแปรญัตตินั้นก็ไม่เคยแปรญัตติเพราะว่ารายละเอียดของเทศบัญญัติมันครอบคลุมตามความต้องการของประชาชนและเป็นไปตามงบประมาณรายได้ของเทศบาล และการลงมตินั้นก็ได้ลงมติเห็นชอบทุกครั้ง...” (สมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำดับที่ 15² สัมภาษณ์ 2556)

1.2.5 สตรีกับบทบาททางนิติบัญญัติในการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบล โดยสรุปทั่วไปในความเป็นสตรีมีความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาเทศบาลอย่างไรประเด็นนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด (15 คน) สรุปตอบตรงกันว่า

- 1) ความเป็นสตรีเป็นประโยชน์ต่อเทศบาลและภาคประชาชนเพราะแสดงถึงความเท่าเทียมกันของชายและหญิง
- 2) การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้วยความภาคภูมิใจ ชาวบ้านมีส่วนร่วมสำคัญในการผลักดันทำให้เกิดการสร้างปรับปรุงสาธารณูปโภค น้ำประปาไหลดี คุณภาพชีวิตดีขึ้น และพบว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมลดน้อยลง การศึกษาดีได้เรียนหนังสือเตรียมความพร้อม
- 3) การเข้าประชุมสภาเทศบาลทุกครั้งเพราะว่าเห็นว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติที่ต้องปฏิบัติเมื่อได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนมาทำหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติเพื่อบังคับใช้ในเขตเทศบาลอันเป็นการรักษาประโยชน์แก่ส่วนร่วมโดยเฉพาะเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ในการประชุมพิจารณาญัตติดังกล่าวจะมีบทบาทในการทำหน้าที่อย่างเต็มที่ไม่ว่าจะขาดการประชุมเลย
- 4) เป็นหน้าที่สำคัญมากของสมาชิกสภาเทศบาลและส่วนใหญ่ยอมรับว่าบทบาทสตรีในสภาเทศบาลนั้นมีความได้เปรียบเพศชายตรงที่ความอ่อนโยน ความละเอียดรอบคอบ มีมุมมองที่ผู้ชายอาจมองไม่เห็น ความประนีประนอมสามารถเจรจาความได้ดีใจเย็นกว่าชาย

² ตามลำดับรายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่สัมภาษณ์ในภาคผนวก ค

สรุปว่าในความเป็นสตรีบทบาทในกระบวนการทางนิติบัญญัติของเทศบาลความเป็นสตรีไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำหน้าที่นิติบัญญัติความเป็นสตรีนั้นก็มีความสามารถไม่น้อยไปกว่าบุรุษความเป็นสตรีสามารถดำเนินการกิจกรรมทางการเมืองในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลได้เป็นอย่างดีประชาชนให้การยอมรับและสตรีที่ได้มีบทบาทในการเมืองของเทศบาลเป็นแรงจูงใจให้สตรีในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของเทศบาลมากขึ้น ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอต่อไปนี้

“...ผู้หญิงจะใจเย็นมากกว่าผู้ชาย และช่วยให้บรรยากาศการประชุมดีไม่ตึงเครียดเกินไป...” (กรุณา สิริยะเสถียร สัมภาษณ์ 2556)

“...บทบาททางนิติบัญญัติเป็นหน้าที่หนึ่งของสมาชิกสภาเทศบาลการทำหน้าที่ตรงนี้ด้วยความรอบคอบเป็นการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนในเทศบาล ความเป็นสตรีกับชายนั้นไม่ได้แตกต่างกันในบทบาทตรงนี้บางคนเก่งและกล้ากว่าผู้ชายก็มี” (สุริย์ ประทุมพวง สัมภาษณ์ 2556)

“...ผู้หญิงอาจได้เปรียบผู้ชายตรงที่ใจเย็นกว่า อ่อนโยนประนีประนอม ไม่แข็งกระด้างเวลาเจรจาอะไรกันก็จะง่ายขึ้น...” (ทรรศนีย์ นวสิทธิ์ไพศาล สัมภาษณ์ 2556)

“...ความเป็นสตรีนั้นในความคิดตัวเองได้เปรียบผู้ชายตรงที่มีความรอบคอบละเอียดอ่อนมากกว่าผู้ชายการให้ความสำคัญกับปัญหาของประชาชนเร่งด่วนเพราะว่าเข้าใจได้ทุกวัย...” (ดารณี โฉมเผือก สัมภาษณ์ 2556)

“...ชายหรือหญิงเสมอภาคกันให้ความสำคัญกับปัญหาของประชาชน ความเป็นผู้หญิงทำให้ประชาชนกล้าเข้าถึงกล้านำเสนอมากกว่า สท.ชาย...” (สมจิตต์ สร้อยกล่อม สัมภาษณ์ 2556)

“...ในความเป็นหญิงก็ไม่มีปัญหาในการทำหน้าที่นิติบัญญัติเดี๋ยวนี้โลกเปลี่ยนไปแล้วความเท่าเทียมกัน ผู้หญิงเก่งๆก็เยอะ...” (อุดมลักษณ์ แก้วทอง สัมภาษณ์ 2556)

“...ความเป็นสตรีนั้นก็เป็ประโยชน์ในสภาไม่ต่างกับชายทำอะไรคิดอะไรสตรีก็ทำได้ไม่น้อยหน้าจะมีก็แต่ความแข็งแรงสร้างร่างกายเท่านั้นที่อาจอ่อนแอกว่าแต่จิตใจก็ไม่ด้อยกว่าแน่นอน...” (รจริน เหลืองไฟโรจน์ สัมภาษณ์ 2556)

“...การพิจารณาร่างเทศบัญญัติของเทศบาลบทบาทของชายและหญิงก็แสดงได้ไม่ต่างกัน พอผู้หญิงได้รับการยอมรับมากขึ้นก็เกิดกระแสสนับสนุนให้ผู้หญิงได้มีบทบาทมากขึ้นต่อไป สมัยนี้สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน เป็นผู้หญิง 6 คน ก็ถือว่าผู้หญิงได้รับการยอมรับมากขึ้นนั่นเอง...” (เพ็ญศรี สุภประดิษฐ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...เวลาพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณหรืออะไรที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของประชาชนเราก็ต้องรอบคอบ และก็ต้องประสานกับทุกฝ่ายให้ข้อมูลที่ครบถ้วนรอบด้านให้ได้มากที่สุดเพื่อประกอบการพิจารณา ฉะนั้นความเป็นสตรีก็น่าจะได้เปรียบผู้ชายอยู่ข้างตรงที่บุคลิกภาพความอ่อนโยนละเอียดรอบคอบอะไรประมาณนั้น...” (สมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำดับที่ 15³ สัมภาษณ์ 2556)

1.2.6 ด้านบทบาทการเคยเป็นคณะกรรมการสภาเทศบาล โดยสรุปผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จำนวน 9 คน (ร้อยละ 60.00) ตอบตรงกันว่าเคยเป็นและยังคงเป็นคณะกรรมการอยู่ มีข้อค้นพบดังนี้

1) บทบาทการเป็นคณะกรรมการแปรรุ้ดติร่างเทศบัญญัติไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการแปรรุ้ดติซึ่งปกติเป็นคณะกรรมการแปรรุ้ดติเดิมสภาได้มีการแปรรุ้ดติร่างเทศบัญญัติ

2) บทบาทการเป็นคณะกรรมการแปรรุ้ดติ ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม พบว่าจำนวน 5 คน (ร้อยละ 33.34) ได้เป็นและยังคงเป็นคณะกรรมการอยู่ แต่ไม่ปรากฏว่ามีแก้ไขหรือตัดทอนมากไปกว่าการตรวจพิจารณาร่างเทศบัญญัติแล้วรายงานการพิจารณาต่อที่ประชุมในวาระขึ้นแปรรุ้ดติ หรือกล่าวอีกนัยคือการพิจารณาของคณะกรรมการแปรรุ้ดตินั้นตั้งไว้เพื่อให้ครบองค์ประกอบตามที่ระเบียบกำหนดไว้เท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่าผู้ที่เป็นคณะกรรมการแปรรุ้ดติได้พิจารณาเสนอหรือสงวนคำแปรรุ้ดติแต่อย่างใด ซึ่งเหตุผลที่ระบอย่างนั้นเพราะว่าเป็นกลุ่มเดียวกันกับฝ่ายนายกเทศมนตรีที่ได้พิจารณาตกลงกันแล้วจึงไม่มีการเสนอแปรรุ้ดติและหากมีการเปลี่ยนแปลงไม่เป็นไปตามข้อตกลงจะเกิดปัญหาในกลุ่มการเมืองคือการไม่สนับสนุนด้านงบประมาณ มีความขัดแย้งกัน ดังนั้นการเลือกที่จะไม่แปรรุ้ดติก็เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับกลุ่มการเมืองเดียวกันแม้ว่าในความเป็นจริงแล้วจะไม่เห็นด้วยในหลายๆประเด็น โดยเฉพาะ

3) บทบาทการเป็นคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมซึ่งในส่วนการเป็นคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมนั้นมีบทบาทมากที่สุดโดยพบว่าได้มีการทำหน้าที่ตรวจรายงานการประชุมสภาเทศบาลอย่างต่อเนื่องและทราบถึงหน้าที่สำคัญนี้เป็นอย่างดี ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเพราะเป็นสตรีสมาชิกสภาเทศบาลเห็นว่าละเอียดรอบคอบถ้าเป็นกรรมการตรวจรายงานการประชุมก็จะได้ทำหน้าที่ได้ดีรายงานการประชุมไม่ตกหล่น

4) บทบาทการเป็นคณะกรรมการในสัดส่วนของสภา เช่น กรรมการจัดทำแผนพัฒนา คณะกรรมการพิจารณาร่วมความขัดแย้งของร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

³ ตามลำดับรายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำดับที่สัมภาษณ์ ในภาคผนวก ก

และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และการเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนท้องถิ่น ได้มีการแสดงบทบาทอย่างต่อเนื่อง

5) บทบาทการเป็นคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติกรณีที่สภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมนั้นพบว่า ไม่ปรากฏว่าได้การตั้งคณะกรรมการชุดดังกล่าว เนื่องจากไม่พบว่ามีสภาเทศบาลตำบลใดมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีส่วนใหญ่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการของสภาเทศบาลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการต่างๆ เช่น คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม คณะกรรมการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การทำหน้าที่ส่วนใหญ่พบว่าไม่มีการเสนอแปรญัตติหรือมีข้อคิดเห็นเปลี่ยนแปลงร่างเทศบัญญัติในชั้นคณะกรรมการแปรญัตติแต่อย่างใด

“...คณะกรรมการแปรญัตติที่ตั้งไว้ตามที่กฎหมายกำหนดเพราะว่าเวลาพิจารณาขึ้นแปรญัตติก็ไม่เคยมีสมาชิกเสนอคำแปรญัตติ กลุ่มเดียวกันทั้งนั้นส่วนมากก็ตรวจสอบพิจารณาว่าจำนวนเงินตั้งจ่ายไว้ผิดตกหรือพิมพ์ผิดหรือไม่ ต้องตรวจสอบละเอียดผิดไม่ได้ถ้าออกไปแล้วมันแก้ยาก...” (ขวัญใจ โมกขพันธ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...คณะกรรมการแปรญัตติที่เคยเป็นเพราะเขาว่าเราเป็นผู้หญิงน่าจะอ่านได้ละเอียดรอบคอบกว่าผู้ชาย แต่ก็ไม่ได้ทำอะไรมากเพราะร่างเทศบัญญัติไม่มีสมาชิกท่านใดเสนอคำแปรญัตติเลย ประชุมง่ายมากสรุปได้เร็วแต่ก็ต้องรอบคอบเพราะมันผิดพลาดไม่ได้เลย...” (กรรณา สิริยะเสถียร สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นคณะกรรมการแปรญัตติแต่ไม่ค่อยจะได้พิจารณาเรื่องการแปรญัตติมากนักเพราะส่วนใหญ่คุยกันก่อนแล้ว จะคงร่างเดิมไม่เปลี่ยนอะไร...” (สุริย์ ประทุมพวง สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นกรรมการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณแต่ไม่เคยได้รับคำแปรญัตติจากสมาชิกสภาเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการทำความเข้าใจแล้วจึงไม่มีสมาชิกผู้ใดเสนอคำแปรญัตติ ส่วนการประชุมคณะกรรมการแปรญัตติก็มีการปรึกษากันตามปกติ...” (จิราพร ลำภาณี สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นกรรมการตรวจรายงานการประชุมของเทศบาลมาหลายสมัยก็ไม่
ต้องทำอะไรมาตรวจว่ามีถ้อยคำไหนที่ผิดไปจากที่ประชุมกล่าวไว้หรือไม่ ก็มีบ้างที่พิมพ์ตกพิมพ์
ผิด สภาก็ข้อแก้ไขให้ถูกต้องได้...” (นิตยา เคารพธรรม สัมภาษณ์ 2556)

“...ได้เป็น สท.สมัยแรก ยังไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับหน้าที่ของสมาชิก
สภามากต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นอีกนิดตอนนี้ยังไม่มีตำแหน่งกรรมการเลย...” (ทรงศนีย์ นวลสิทธิ์
ไพศาล สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นในสัดส่วนของฝ่ายสภาที่มีประชุม
พิจารณาเรื่องวาระร่างแผนพัฒนาของเทศบาลประจำปี ก่อนทำร่างเสนอต่อไป...”
(บุญกร สวัสดิชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมของสภาเทศบาลมี
เจ้าหน้าที่คอยพิมพ์ร่างให้ตรวจตรวจเสร็จจึงลงชื่อแล้วเข้าสภาระของสภาเทศบาลเพื่อรับรายงานการ
ประชุม ปกติก็ทำทันในการประชุมครั้งถัดไป...” (สวาท เกียรติภัทรชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นกรรมการแปรญัตติของสภา ส่วนมากพิจารณาร่างเทศบัญญัติที่
ผ่านวาระรับหลักการมาแล้วพอถึงขั้นกรรมการแปรญัตติถ้าเป็นเทศบัญญัติงบประมาณก็ตั้งไว้
พิจารณารายละเอียดและรับคำเสนอคำแปรญัตติจากสมาชิกเทศบาล เป็นมาก็ไม่เห็นมีสมาชิกคน
ไหนเสนอแปรญัตติ ทำงานง่ายมาก...” (จริน เหลืองไพโรจน์ สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นกรรมการตรวจรายงานการประชุมมาก็ไม่มีอะไรมาเจ้าหน้าที่
ของเทศบาลเป็นคนถอดเทปการประชุมแล้วคณะกรรมการก็เอามาอ่านตรวจดู แต่ก็ไม่ค่อยมีผิด...”
(อุดมลักษณ์ แก้วทอง สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม มาหลายสมัยเพราะว่ามี
ประสบการณ์สมาชิกสภาเขาไว้ว่างใจ...” (สุวสา ชุนถนอม สัมภาษณ์ 2556)

“...ไม่ได้เป็นกรรมการในสภาเทศบาลเพราะได้รับการเลือกตั้งเป็น สท.
สมัยแรกยังไม่มีประสบการณ์ แต่ก็ไม่ใช่เป็นไรอยู่กลุ่มเดียวกันกับเสียงข้างมากในสภา...”
(สมจิตต์ สร้อยกล่อม สัมภาษณ์ 2556)

“...คณะกรรมการในสภาเทศบาลไม่เคยเป็นเพราะยังไม่ได้รับมอบหมาย
อะไรส่วนใหญ่ก็เป็นผู้ชายมากกว่า...” (เพ็ญศรี สุภประดิษฐ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นกรรมการตรวจรายงานการประชุมของสภาเทศบาล ก็ทำหน้าที่ไปตามที่ได้รับมอบหมายตรวจรายงานที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการสภาจัดทำขึ้นส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีอะไรมา...” (สมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำดับที่ 15⁴ สัมภาษณ์ 2556)

1.2.7 บทบาทด้านการติดตามและตรวจสอบหรือควบคุมฝ่ายบริหารในการบังคับใช้เทศบัญญัติที่สภาเทศบาลได้ให้ความเห็นชอบไปแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ตอบตรงกันสรุปดังนี้

1) การติดตามตรวจสอบการบังคับใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี นั้นผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นโดยสรุปว่า เคยติดตามทวงถามเรื่องโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมว่าเมื่อใดจะดำเนินการ หรือดำเนินการแล้วเป็นไปตามแผนแปลนรายการละเอียดหรือไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างไร ประกาศให้ประชาชนทราบในการดำเนินการทางพัสดุ งานหรือวัสดุสิ่งของมีคุณภาพมาตรฐานหรือไม่ หากกรณีชำรุดเสียหายดำเนินการอย่างไรบ้าง โดยใช้วิธีการติดตามตรวจสอบด้วยการยื่นกระทู้ถามในที่ประชุมสภาเทศบาลให้นายกเทศมนตรีตอบ ซึ่งประเด็นนี้ พบว่า เป็นการแสดงบทบาทเพื่อให้ครบองค์ประกอบเนื่องจากสมาชิกสภาเทศบาลได้รับแรงกดดันจากภาคประชาชน เช่น เร่งรัดให้ดำเนินการตามโครงการก่อสร้างซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างที่ชำรุดต่างๆ เพราะถ้าหากไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆ ก็อาจถูกฝ่ายประชาชนรุกรุงขึ้น

2) การสอบถามเป็นการส่วนตัวกับนายกเทศมนตรีและการติดตามความคืบหน้าและปัญหาต่างๆ และยังพบว่าสมาชิกเทศบาลแม้ว่าจะเป็นกลุ่มที่สนับสนุนฝ่ายบริหารแต่ก็ไม่ได้มีการเห็นด้วยกับฝ่ายบริหารทุกเรื่องยังมีการท้วงติงในประเด็นที่อาจเกิดความขัดแย้งหรือประชาชนเสียประโยชน์ โดยใช้บทบาทความเป็นสมาชิกสภา และส่วนหนึ่งใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับนายกเทศมนตรี

3) ในบทบาทการตรวจสอบฝ่ายบริหารพบว่าแทบไม่มีเลยที่สมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีที่จะมีความขัดแย้งหรือเห็นแย้งไปจากข้อตกลงที่ได้มีการตกลงกัน เนื่องจากสภาพการเมืองท้องถิ่นนั้นเป็นวงแคบๆ ใครทำอะไรหรือคิดอะไรสามารถรับรู้ถึงกันได้หมดอย่างรวดเร็วจะมีความรอบคอบในการแสดงออกในทางการเมืองและความเป็นคนรักยากำพูดเมื่อรับปากแล้วจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง หากเป็นการติดตามจากการตรวจสอบของประชาชนก็ใช้วิธีการอธิบายก็จะเชิญประชาชนในชุมชนมาประชุมหรือถ้าเป็นโอกาสดีมีงานต่างๆ ได้พบปะประชาชนในเขตก็จะเล่าเรื่องราวที่สงสัยนั้นให้ฟังชี้แจงด้วยผลว่า บางครั้งทำไมโครงการของ

⁴ ตามลำดับรายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำดับที่สัมภาษณ์ ในภาคผนวก ค

ชุมชนนั้นจึงยังไม่ดำเนินการทั้งทั้งงบประมาณผ่านมาตั้งนานแล้ว ประชาชนเขารักเราอยู่แล้วเขาก็เข้าใจ บางทั้งงบประมาณเงินยังไม่พอดำเนินการอันไหนเร่งด่วนเดือดร้อนมากกว่าก็จะทำให้ก่อน

สรุปจากการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกต สรุปว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีการตรวจสอบอย่างเป็นทางการแบบเข้มข้นเพราะว่า การกระทำอย่างนั้นกลุ่มตัวอย่างระบุว่าจะเป็นการไม่ให้เกิดฝายนายกเทศมนตรีที่เป็นกลุ่มการเมืองเดียวกันและยังตอบตรงกันว่า เป็นเพียงการติดตามสอบถามความคืบหน้าของโครงการต่างๆที่บรรจุในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเท่านั้น เพื่อให้ประชาชนได้คลายความสงสัยและเป็นการรับผิดชอบต่อประชาชนด้วย ส่วนเทศบัญญัติทั่วไปนั้นไม่ปรากฏว่าสมาชิกได้ให้ความเห็นหรือเห็นว่าสำคัญ ในการตรวจสอบการบังคับใช้เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีกฎหมายบังคับไว้อยู่แล้วถ้าฝ่ายบริหารไม่ปฏิบัติก็ต้องรับผิดชอบ เพราะเป็นผู้รักษาการตามเทศบัญญัติ อยู่แล้ว

ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอดังต่อไปนี้

“...เป็นประธานสภามาก็ยังไม่เห็นว่าสมาชิกจะตรวจสอบฝ่ายบริหารอย่างไร มีก็ตั้งกระทู้ถามบ้างประปราย แต่ก็ไม่ใช่ประเด็นสำคัญอะไร ถ้าฝ่ายบริหารทำไม่ถูกต้อง อันนี้ต้องตรวจสอบถ้าเกิดกรณีเสียหายหรือส่อว่าจะเสียหายในฐานะสมาชิกสภาเทศบาลก็เคยใช้สิทธิถาม...” (ขวัญใจ โมกขพันธ์ สัมภาษณ์ 2556)

“...เรื่องการติดตามโครงการที่บรรจุในเทศบัญญัติงบประมาณถาวรแล้วไม่ทำก็มีการติดตามทวงถามในที่ประชุมสภาก็ได้คำตอบที่น่าพอใจแล้วก็เข้าใจดีว่างบประมาณต่างๆ ก็เร่งด่วนทั้งนั้นชาวบ้านเดือดร้อนไม่ต่างกันตรงไหนเดือดร้อนมากกว่าก็ให้ทำตรงนั้นก่อน...” (กรุณา สิริยะเสถียร สัมภาษณ์ 2556)

“...เวลาสงสัยว่าทำไมโครงการนั้นถึงไม่ทำเสียที่ก็สอบถามในที่ประชุมสภาวาระอื่นๆบ้าง หรือบางทีก็ตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหาร...” (สุรีย์ ประทุมพวง สัมภาษณ์ 2556)

“...มีการตรวจสอบการดำเนินการโครงการต่างๆ เช่น เป็นไปตามมาตรฐานแบบแปลนหรือไม่ เสร็จตามกำหนดและแก้ไขปัญหาวบ้านตามวัตถุประสงค์โครงการแล้วนำมาปรึกษาในที่ประชุม...” (จิราพร ลำภามิ สัมภาษณ์ 2556)

“...ก็ใช้วิธีการอธิบายก็จะเชิญประชาชนในชุมชนมาประชุมหรือถ้าเป็นโอกาสดีมีงานต่างๆได้พบปะประชาชนในเขตก็จะเล่าเรื่องราวที่สงสัยนั้นให้ฟังชี้แจงด้วยผลว่า บางครั้งทำไมโครงการของชุมชนนั้นจึงยังไม่ดำเนินการทั้งทั้งงบประมาณผ่านมาตั้งนานแล้ว ประชาชนเขารักเราอยู่แล้วเขาก็เข้าใจ บางทั้งงบประมาณเงินยังไม่พอดำเนินการอันไหนเร่งด่วนเดือดร้อนมากกว่าก็จะทำให้ก่อน...” (นิตยา เคารพธรรม สัมภาษณ์ 2556)

“...ก็ถ้าสงสัยชาวบ้านเดือดร้อนก็ถามกันตรงๆ กับฝ่ายบริหาร ท่านนายก เพราะรู้จักกันดี ก็จะได้ตอบชาวบ้านได้หายสงสัย บางทีก็เห็นใจว่าเทศบาลเราเงินรายได้อาจไม่มากมายต้องเฉลี่ยกันไป” (บุษกร สวัสดิชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...บางทีมีเรื่องการบริการเก็บขยะ น้ำประปา ไฟฟ้าสาธารณะ เป็นปัญหาที่ประชาชนถามกันมากก็บางที่ชาวบ้านไม่กล้าโทรไปเทศบาลก็โทรมาให้เราติดตามให้...” (ทรรศนีย์ นวสิทธิ์ไพศาล สัมภาษณ์ 2556)

“...บางทีเป็นการเร่งด่วนมากชาวบ้านเดือดร้อนถนนพังเป็นโลก พระจันทร์ นายกก็เอาเงินส่วนตัวแก้ไขปัญหาลาดยางให้ใช้ได้ไปก่อนแต่ก็ไม่ได้เบิกเงินคืนเพราะคิดว่าความเดือดร้อนของชาวบ้านสำคัญกว่า...” (ดารณี โคมเผือก สัมภาษณ์ 2556)

“...มีการติดตามทวงถามเพื่อนำไปชี้แจงต่อประชาชน โดยใช้บทบาท ความเป็นสมาชิกสภา และส่วนหนึ่งใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้บริหาร...” (สมจิตต์ สร้อยกล่อม สัมภาษณ์ 2556)

“...ไม่ค่อยมีการถามอะไร รู้ๆกันดีว่าสถานการณ์เป็นอย่างไรเงินมีไม่มีก็พอทราบได้ แต่ถ้าทำความเสียหายกับเทศบาล เช่น มีการส่อทุจริตก็ไม่ยอมเหมือนกันถามกันตรงๆ เลย...” (อุดมลักษณ์ แก้วทอง สัมภาษณ์ 2556)

“...มีบ้างที่ชาวบ้านฝากถาม กับนายกเทศมนตรีเป็นการส่วนตัวก็คนคุ้นเคยกันทั้งนั้น ถามกับนายกตรงๆ ว่าเทศบาลอยู่ติดกับใช้นานแล้วทำไมยังไม่ดำเนินการ ก็ได้รับคำตอบที่ฟังแล้วก็เข้าใจว่ามีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ต้องเรียงลำดับความเร่งด่วนซึ่งก็ต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย ไม่เช่นนั้นเดี๋ยวชาวบ้านเขาไม่เข้าใจมีบ้างที่แม้จะเป็นฝ่ายสนับสนุนนายกแต่ถ้าไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงก็มีการท้วงติงกันบ้างบางโอกาส...” (สุขสา ชุนถนอม สัมภาษณ์ 2556)

“...เรียกว่าการตรวจสอบฝ่ายบริหารนั้นยังไม่เคยเพราะคิดว่าฝ่ายบริหารได้ทำในเรื่องที่เคยตกลงกันแล้วถ้าไม่ผิดไปจากข้อตกลงก็ไม่ถามหรือตรวจสอบอะไร...” (รจริน เหลืองไพโรจน์ สัมภาษณ์ 2556)

“...ส่วนมากที่ติดตามการทำงานของฝ่ายบริหารก็คือการใช้จ่ายเงินงบประมาณว่าคุ้มค่าน้อยแค่ไหน ตอนแถลงผลงานประจำปี ก็สอบถามที่ประชุมสภา...” (สมาชิกสภาเทศบาลลำดับที่ 15⁵ สัมภาษณ์ 2556)

⁵ ตามลำดับรายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่สัมภาษณ์ ในภาคผนวก ก

“...ในการประชุมแต่ละครั้งก็มีวาระอื่นๆ ส่วนมากก็ได้ถามถึงความคืบหน้าของการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของชาวบ้านผ่านประธานให้ท่านนายกเทศมนตรีตอบ...” (เพ็ญศรี สุภประดิษฐ์ สัมภาษณ์ 2556)

1.2.8 ด้านปัญหาและอุปสรรคทางด้านนิติบัญญัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี โดยสรุปทั่วไปแล้วผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าความเป็นหญิงไม่ใช่ปัญหาสำหรับกระบวนการทางนิติบัญญัติเพราะความเป็นหญิงมีประโยชน์มากกว่าเป็นปัญหาเพราะความรอบคอบละเอียดอ่อนของผู้หญิงทำให้ผู้ชายหลายคนถูกคิดได้ในบางประเด็นที่ขาดหายไป ในความเป็นสตรีไม่ได้เป็นปัญหาในการทำหน้าที่ บางคนอาจมองว่าผู้หญิงอ่อนแอทำงานบางอย่างไม่เท่าผู้ชาย

1) ปัญหาบทบาทของสตรีในการทำหน้าที่นิติบัญญัติของเทศบาล จะมีปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งสมัยแรกหรือไม่เกินสองสมัยที่ระบุว่ายังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ความเชี่ยวชาญงานด้านนิติบัญญัติของเทศบาลที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการร่างการเสนอร่างเทศบัญญัติและการพิจารณาอย่างรอบด้านให้มากขึ้น

2) ปัญหาของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งมากกว่าสองสมัยพบว่ายังไม่มีประสบการณ์ในการเสนอร่างเทศบัญญัติความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติเพื่อบังคับใช้ในเขตเทศบาลซึ่งบทบาทนี้มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

3) ปัญหาการสื่อสารพบว่าการสื่อสารของสมาชิกสภาเทศบาลในการเป็นตัวแทนของประชาชนในบทบาทหน้าที่เพื่อการเผยแพร่ความรู้ในกระบวนการทางนิติบัญญัติของเทศบาลซึ่งเป็นสิทธิของประชาชนในการเข้าชื่อเสนอร่างเทศบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของสภาเทศบาลยังไม่พบว่ามี การเสนอร่างเทศบัญญัติโดยภาคประชาชน

4) ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรของเทศบาลที่เกิดจากการดำเนินการของบุคลากรฝ่ายประจำที่บางครั้งก็เตรียมเอกสารต่างๆ ไม่พร้อม ข้อมูลสำคัญไม่มีให้สภาเทศบาลพิจารณาทำให้การพิจารณาดำเนินการต่อไปไม่ได้สาเหตุปัญหาการทางนิติบัญญัติของเทศบาลคือ การทำงานทางเอกสารของเจ้าหน้าที่ การใช้บุคลากรไม่เหมาะสม ข้อมูลการเสนอร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ ไม่มีการปรึกษาหารือก่อนดำเนินการส่งเอกสารไม่ทันเวลา

5) ปัญหาเรื่องการไม่เข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติอย่างลึกซึ้งว่าอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัตินั้นต้องปฏิบัติหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติและการตรวจสอบถ่วงดุลฝ่ายบริหาร

6) ปัญหาการตรวจสอบฝ่ายบริหาร เนื่องจากด้านโครงสร้างที่พบคือสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีดังนั้นการทำหน้าที่ในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจจึงทำได้ยาก เพราะว่าเป็นกลุ่มเดียวกันเมื่อเสนอร่างเข้าสภาเทศบาลจะมีการประชุมอย่างไม่เป็นทางการทุกครั้งที่มีเรื่องสำคัญไม่ว่าจะเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติทั่วไปหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมดังนั้นจากการสังเกตจึงพบว่าหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติของเทศบาลได้มีการควบคุมโดยฝ่ายนายกเทศมนตรีเป็นปัญหาเนื่องจากจะไม่มี การตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายนายกเทศมนตรีทำให้กระบวนการทางนิติบัญญัติของเทศบาลกลายเป็นองค์กรแห่งการวิ่งเต้นหรือการลobbies (lobbying) ซึ่งได้กลายเป็นวัฒนธรรมแบบสมยอม(collusion) ขององค์กรมานานแล้ว

สรุปจากการสัมภาษณ์พบว่า ในความเป็นสตรีไม่เป็นปัญหาต่อการทำหน้าที่ในกระบวนการทางนิติบัญญัติของเทศบาล แต่ยังพบปัญหาเรื่องประสิทธิภาพในการพิจารณาถ่วงดุลการตราเทศบัญญัติที่สมาชิกครึ่งหนึ่งที่สัมภาษณ์ยังคงไม่มีความมั่นใจและยังไม่เข้าใจกระบวนการทางนิติบัญญัติอย่างลึกซึ้ง ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่จะยกมาเสนอต่อไปนี้

“...ปัญหาสำหรับสตรีเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติในเทศบาลที่ผ่านมาก็ไม่มีปัญหาเรื่องในกระบวนการตราเทศบัญญัติเพราะว่าไม่มีใครที่ดูถูกความรู้ความสามารถของใครต่างก็ให้เกียรติกันที่สำคัญเวลานายกเทศมนตรีเสนอญัตติร่างเทศบัญญัติเข้าสภา...” (กรุณา สิริยะเสถียร สัมภาษณ์ 2556)

“...ไม่มีหรือการทำหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติ เห็นว่าเราเป็นฝ่ายเดียวกันไม่ใช่ฝ่ายค้านเราต้องร่วมมือกันทำตามข้อตกลงที่ฝ่ายบริหารเสนอแต่ต้องไม่เกิดความเสียหาย...” (สุริย์ ประทุมพวง สัมภาษณ์ 2556)

“...ตัว สท.เองไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องการทำงาน แต่ส่วนมากเป็นเรื่องของเอกสารไม่พร้อมบ้าง...” (นิตยา เคารพธรรม สัมภาษณ์ 2556)

“...ไม่มีปัญหาอะไรในการเป็นฝ่ายนิติบัญญัติเราต่างให้เกียรติการทำหน้าที่กัน เสียงเดียวเหมือนกัน...” (บุภากร สวัสดิชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...เป็นผู้หญิงก็คิดตรงที่คนส่วนมากให้ความเอ็นดูเพราะเป็นน้องใหม่ สมัยแรกถามว่ามีปัญหาตอบว่ามีบ้างตรงที่ความมั่นใจของตนเองเพราะยังไม่มีประสบการณ์ความเป็นคนใหม่ก็มีบ้างที่ความรอบรู้เรื่องต่างๆของเทศบาล แต่ก็พยายามเรียนรู้ให้มากขึ้น...” (ทรรศนีย์ นวสิทธิ์ไพศาล สัมภาษณ์ 2556)

“...เจอปัญหากับเจ้าหน้าที่เทศบาลบางที่เราขอความร่วมมือให้ทำก็ซ้ำไม่ทันการณืเราก็กองมือทำเองเกณฑ์ชาวบ้านมาร่วมกันบ้างจนงานสำเร็จตรงนี้ก็น่าเป็นปัญหา...”

(ดารณี โคมเพือก สัมภาษณ์ 2556)

“...ปัญหาในการพิจารณาเทศบัญญัติต่างๆ ยังไม่เคยเกิดขึ้นเพราะว่าทุกครั้งจะมีการประชุมกันก่อนจะประชุมจริง บางครั้งก็อนุโลมให้บ้างถ้าจำเป็น...”

(สวาท เกียรติภทรชัย สัมภาษณ์ 2556)

“...ปัญหาของผู้หญิงสำหรับฉันไม่มีเพราะว่าก่อนมาเป็นชาวบ้านเขารู้จักดี แต่เรื่องของเทศบาลยังไม่มีประสบการณ์มากพุดังๆคือยังไม่ค่อยมั่นใจในตัวเองบางเรื่อง...”

(อุดมลักษณ์ แก้วทอง สัมภาษณ์ 2556)

“...เราเข้าใจดีว่าสิทธิชายหญิงเท่าเทียมกันเสมอภาค ชายทำงานต่างๆได้หญิงก็ทำได้ ประชาชนเขาเห็นความตั้งใจของเราเห็นว่าเราน่าจะทำอะไรที่เป็นประโยชน์ให้ชุมชนเทศบาลได้จึงไม่ค่อยมีปัญหาในความเป็นหญิง...” (สุขสา ชุนถนอม สัมภาษณ์ 2556)

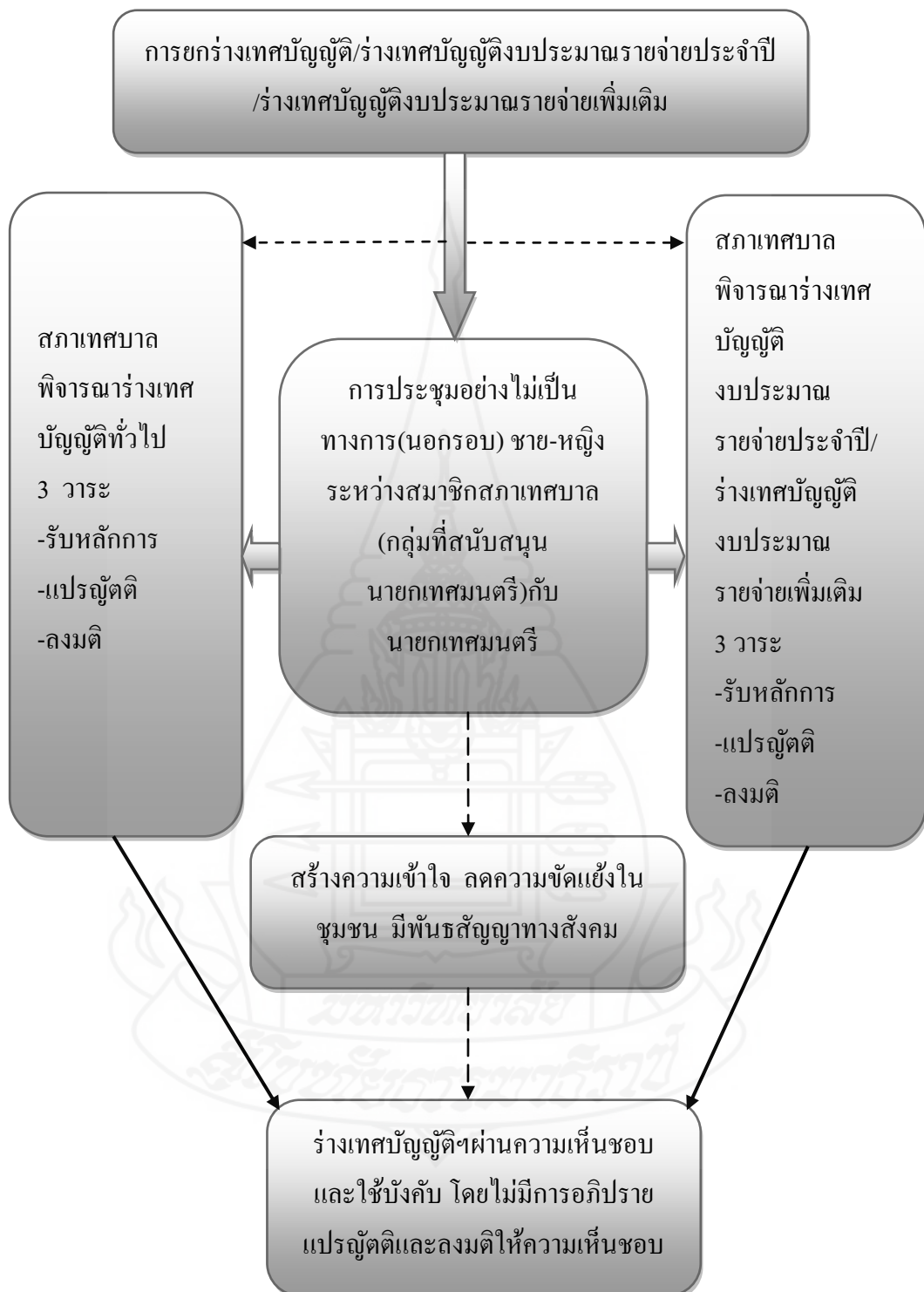
“...เป็นมาสองสมัยก็ทำงานได้ตามปกติปัญหาที่พบเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงก็คือร่างกายเราไม่แกร่งเหมือนผู้ชายบางครั้งก็เป็นอุปสรรคบ้างแต่ก็ไม่มีหนกอะไร...”

(จริณ เหลืองไพโรจน์ สัมภาษณ์ 2556)

“...ฝ่ายสภาเราทั้งหมดเป็นกลุ่มเดียวกันปัญหาจึงไม่มีในเรื่องการพิจารณาเทศบัญญัติต่างๆ ของเทศบาล...” (สมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำดับที่ 15⁶ สัมภาษณ์ 2556)

ดังนั้นจากผลการศึกษาจึงได้พบพฤติกรรมของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของเทศบาลในประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง และสรุปเป็นแผนภาพดังนี้

⁶ ตามลำดับรายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลตำบลลำดับที่สัมภาษณ์ ในภาคผนวก ก

ภาพที่ 4.1 แสดงถึงกระบวนการทางนิติบัญญัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม
ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างเทศ
บัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารการประชุมสภาเทศบาลตำบล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบล จำนวน 15 แห่งและที่ได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก สมาชิกสภาเทศบาลเฉพาะที่เป็นสตรีโดยสรุป ดังนี้

2.1 บทบาทในการเสนอร่างหรือมีส่วนร่วมในการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไป

1) บทบาทในการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไปจากการวิเคราะห์ข้อมูล เอกสารรายงานการประชุมของเทศบาลตำบลทั้ง 15 แห่ง ที่เกี่ยวกับการเสนอร่างเทศบัญญัติในการเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไป พบว่าในรายงานการประชุมของเทศบาลตำบลทั้ง 15 แห่ง ได้มีการเสนอญัตติร่างเทศบัญญัติทั่วไปของฝ่ายนิติบัญญัติมีเพียงการเสนอโดยฝ่ายนายกเทศมนตรี

2) บทบาทในการมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้าชื่อเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไป โดยฝ่ายนิติบัญญัติจากการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประชุมและการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า เนื่องจากเห็นว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายนายกเทศมนตรีจะต้องเสนอญัตติร่างเทศบัญญัติทั่วไปเข้าสู่สภาเทศบาลเพื่อให้สภาเทศบาลพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบดังนั้นจึงไม่มีการร่วมกันหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างเทศบัญญัติทั่วไป

2.2 บทบาทด้านการอภิปรายร่างเทศบัญญัติ

1) บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปจากเอกสารรายงานการประชุมจำนวน 15 แห่งและการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ไม่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีในที่ประชุมชั้นวาระรับหลักการมีเพียงการอภิปรายของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นชายเท่านั้นที่ได้แสดงบทบาทนี้

2) บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมจากเอกสารรายงานการประชุมทั้ง 15 แห่ง และการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีมีบทบาทการอภิปรายพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือการประชุมพิจารณาญัตติอื่นๆ ในที่ประชุมสภาการอภิปรายของสมาชิกเทศบาลในภาพรวมยังมีน้อยครั้งมากซึ่งจากเอกสารจำนวน 15 แห่งส่วนใหญ่เป็นการอภิปรายของสมาชิกเทศบาลที่เป็นชาย ซึ่งจะเป็นคนเดิมๆ ที่จะใช้สิทธิอภิปราย ในประเด็นลักษณะเป็นการโต้ตอบกันระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับนายกเทศมนตรีหรือผู้สนับสนุนฝ่ายบริหาร

2.3 บทบาทด้านการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติ

1) บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไปขึ้นแปรญัตติ จากเอกสารรายงานการประชุมจำนวน 15 แห่ง และการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารรายงานการประชุมพบว่าสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี ไม่เคยมีการเสนอหรือสงวนคำแปรญัตติร่างเทศบัญญัติทั่วไป

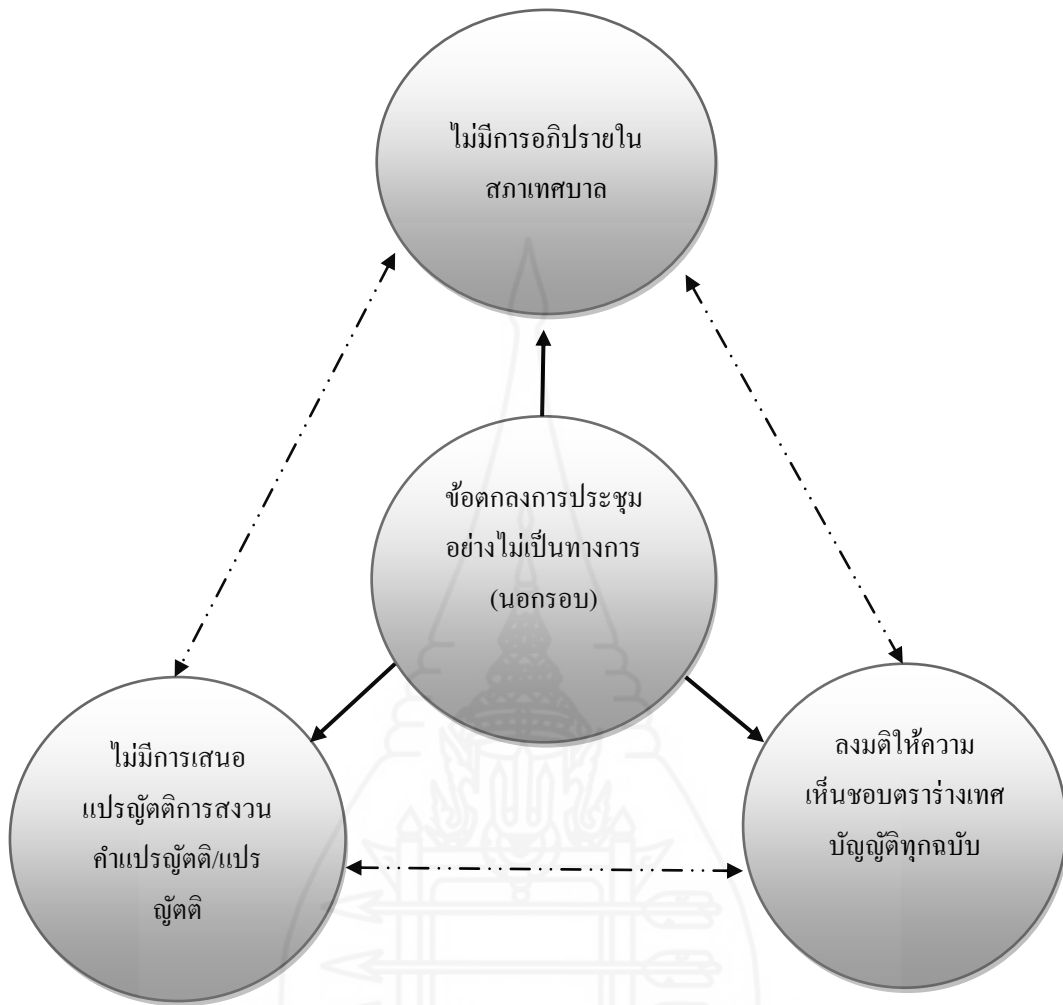
2) บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ในชั้นการแปรญัตติ จากเอกสารรายงานการประชุมทั้ง 15 แห่ง และการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าจำนวน 2 แห่ง ระบุว่าบางครั้งในการแปรญัตติเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จะกระทำต่อเมื่อไม่มีการพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ(นอกรอบ)ระหว่างฝ่ายสภาเทศบาลกับนายกเทศมนตรีซึ่งทำให้เกิดข้อสงสัยต่างๆ ถึงความไม่ชัดเจน ของการจัดสรรงบประมาณ การตั้งงบประมาณเกินความจำเป็น หรือไม่เป็นไปตามข้อตกลงกับประชาชน แต่ส่วนมากที่พบนั้นได้มีการพิจารณากันอย่างไม่เป็นทางการกับฝ่ายต่างๆ กันอย่างลงตัวแล้วจึงนำเข้าสู่สภาเทศบาลพิจารณา ดังนั้นจึงไม่มีการสงวนคำแปรญัตติหรือเสนอคำแปรญัตติแก้ไขร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติมถึงแม้ว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแปรญัตติแต่ไม่มีการเสนอแปรญัตติหรือสงวนคำแปรญัตติไม่มีการปรับแก้คำแปรญัตติ โดยที่ประชุมคณะกรรมการแปรญัตติจะมีมติให้คงร่างเดิมตามที่นายกเทศมนตรีเสนอ

2.4 ด้านการลงมติให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติ จากการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประชุม จำนวน ทั้ง 15 แห่ง และการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นสตรีทั้งหมดได้เข้าประชุมสภาเทศบาลในพิจารณาร่างเทศบัญญัติขึ้นวาระการลงมติทุกครั้งและจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลประกอบด้วยว่าเพราะทราบและเข้าใจดีว่าขึ้นวาระการลงมติให้ตราหรือไม่ให้ตราร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างเทศบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติม ถือเป็นเรื่องสำคัญมาก หากเสียงสนับสนุนเห็นชอบของสภาเทศบาลลงมติไม่ให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างเทศบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติม จะมีผลกระทบกับประชาชนหลายประการ เช่น โครงการก่อสร้าง ซ่อมแซมสาธารณูปโภคจะไม่ได้รับการแก้ไขประชาชนเดือดร้อน และอาจส่งผลให้มีการยุบสภาเทศบาลตำบลตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็ได้

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและจากการศึกษาเอกสารบันทึกรายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม จำนวน 15 แห่ง ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติทั่วไป ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างเทศบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติม ยังพบว่าได้มีการประชุม

อย่างไม่เป็นทางการระหว่างนายกเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาล ทั้งก่อนการยกร่างเทศบัญญัติ และก่อนการพิจารณาในวาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการ เพื่อกำหนดกรอบแนวทางพิจารณาการประชุมสภาเทศบาลอย่างไม่เป็นทางการให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างฝ่ายสภาเทศบาลกับฝ่ายนายกเทศมนตรีเป็นผลให้การประชุมสภาเทศบาลไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ที่กำหนดให้มีการอภิปรายร่างเทศบัญญัตินั้นเพื่อให้การพิจารณาร่างเทศบัญญัติเป็นไปด้วยความรอบคอบอันเป็นการรักษาผลประโยชน์ของเทศบาลที่ต้องการให้มีการแสดงความคิดเห็นจากสมาชิกสภาเทศบาลสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรีไม่มีบทบาทในการเสนอร่างหรือร่วมเสนอร่างเทศบัญญัติ การอภิปรายสนับสนุนคัดค้านหรือโต้แย้งร่างเทศบัญญัติการลงมติไม่รับหลักการ การแปรญัตติ และการลงมติไม่เห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติทั่วไปและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยที่กระบวนการทุกขั้นตอนดังกล่าวไม่มีปัญหาอุปสรรคใดๆ ถ้าได้มีการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ(นอกรอบ) จึงสรุปเป็นแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 4.2 แสดงการวิเคราะห์ปรากฏการณ์เกี่ยวกับการมีข้อตกลงการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ (นอกรอบ) ก่อนการประชุมพิจารณาร่างเทศบัญญัติของเทศบาลตำบล

จากภาพที่ 4.2 แสดงการวิเคราะห์ปรากฏการณ์เกี่ยวกับการมีข้อตกลงการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ (นอกรอบ) ก่อนการประชุมพิจารณาร่างเทศบัญญัติของเทศบาลตำบล พบว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมานานแล้ว เสมือนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ได้มีการสืบทอดกันมาหากไม่มีการดำเนินการตามนี้แม้ว่าเป็นกลุ่มเดียวกันที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีแต่ก็อาจมีการอภิปรายคัดค้านหรือลงมติไม่เห็นชอบกับร่างเทศบัญญัตินั้นได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการตราเทศบัญญัติทั่วไปของเทศบาลตำบลทั้ง 15 แห่ง พบว่าการตราเทศบัญญัติของเทศบาลตำบลทั้งหมดเป็นเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดหรือบังคับให้ต้องตราเป็นเทศบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและสอดคล้องกับกฎหมายจัดตั้งเทศบาลรวมถึง

กฎหมายการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ซึ่งตราขึ้นในช่วง ปี 2543 - 2555 เป็นเทศบัญญัติในเรื่องเดียวกันแต่แตกต่างกันตรงที่การบังคับใช้เนื่องจากการจัดตั้งหรือยกฐานะของแต่ละเทศบาลมีช่วงเวลาที่ไม่ตรงกัน จำนวน 15 เรื่อง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงการวิเคราะห์เทศบัญญัติทั่วไป ของเทศบาลตำบล

ที่	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล เรื่อง
1	เรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย พ.ศ. ...
2	เรื่อง การกำหนดเกณฑ์การลดหย่อนที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ...
3	เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ...
4	เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ....
5	เรื่อง การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ พ.ศ. ...
6	เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย พ.ศ....
7	เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ...
8	เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ....
9	เรื่อง การบริการน้ำประปา พ.ศ. ...
10	เรื่อง ตลาด พ.ศ. ...
11	เรื่อง การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ พ.ศ. ...
12	เรื่อง ควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ...